

ENTERNASYONALİST KOMÜNİST BİRLİK

PROGRAMATİK

YÖNELİM TEZLERİ

(1989)

Ücretli işin yok edilmesi için proletarya diktatörlüğü

Bütün devrimci grup ve militanları burada açıklanmış olan tezler temelinde, ücretli çalışmaya yok etmek amacıyla proletarya diktatörlüğüne yönelik mücadelede güçlerini bizzimkilerle birleştirip mekeziileştirmeye çağırıyoruz. Bizim de bir parçasını oluşturduğumuz mücadele topluluğunun içinde, söz konusu olan ortak ya da farklı ideolojik noktaların bir toplamanı yapmak değil, ama daha şimdiden gercekleştirmekte olduğumuz ve bu ortak düzenlemeyle daha da güçlenecek olan ortak pratiğimizi etkin bir biçimde eğıdümnlü kılmaktır. Söz konusu olan, hepimizde var olan yetersizlikleri, zayıflıkları herkesin kendi başına çözmesi de değil... bu imkânsız. Ama tam tersine, militan görüşmeler için önümüzde duran devasa problemlerin uygun çerçevesini oluşturan, bizi birleştiren ortak eylemimizi mekeziileştirmek ve yapılandırmaktır. Yoldaşlar, ihtiyacını duyduğumuz devrimci bir yönelimin iyice aydınlaşa kavuşması, semayenin her alanda ve seviyedeki hücumlarına verilecek cevapta ve tutarlı bir devrimci bir pratiktir. Bugüne kadar bütün "devrimler" hep bilin ve akıl adına yapıldılar... bu da, bu devrimlerin ideoloğlarını, sayesinde hareketi biçimlendirmeyi düşündükleri bir ilkeler listesi hazırlanmış olmaları olgusuna uygun düşmektedir; ne var ki, önümüzdeki devrimin bütün bunlarla hiçbir alâkası yoktur. Komünist devrim, gerçekten insanca bir yaşam için çıkarlarını savunan proletaryadan, somut gerçek insanın daha derin ve gerçek ihtiyaçlarından doğar, ortaya çıkar. Kendisi için mücadele ettiğimiz devrim, bu haliyle bütün bilimle, bütün akılla, bütün ideolojilerle ve hatta bütün ilerleme düşüncesiyle toptan kopuştur, toptan kopuş olacaktır.

Yoldaşlar, gerçekte neyse ve ne için ortaya çıkmışsak, sorumluluğunu beraberce üstlenelim. Komünizmin ve Komünist Partinin devrimci ve tutarlı pratiğini birlikte üstlenelim.

Enternasyonalist Komünist Birlik

Fiyat: 5 TL

Broşür dizisi, № 1

Programatik yaklaşımlarımızı derinlemesine öğrenmek istiyorsanız, dergilerimize abone olmanızı öneririz:

Communisme (fransızca), *Communism* (ingilizce),
Communismo (ispanyolca), *Kommunismus* (almanca)...

5 sayı için 20 € / 20 \$

Ayrıca “*Programatik Yönelim Tezleri*”mizi de değişik dillerde (fransızca, ispanyolca, ingilizce, arapça vs.) bir kitapçık hâlinde yayımlanmış bulunuyoruz...

fiyatı: 4 € / 4 \$.

Belçika dışından yapılacak bütün ödemeler için:
IBAN: BE56000129280788
BİC: BPOTBE31

Dergimizin daha birçok başka dilde (örneğin arapça, kürtçe, macarca, çekçe, çince, rusça, yunanca vs.) yayınları mevcuttur.

Burada yayımladığımız bu programatik tezler, grubumuz EKB'nin (*Emernasyonalist Komünist Birlik*) uzun yıllardır üzerinde çalıştığı (hatta onun Haziran 1979'da “resmen” doğuşunun öncesine uzanan) bir belge niteliğindedir. Bu tezler, devrimci militanlar tarafından tarihsel olarak gerçekleştirilmiş uluslararası tartışmaların, eleştirilerin, derinleştirme ve yayına hazırlama süreci çabalarının belirli bir birleşimini oluşturmalar. Hareketimizin, komünizmin programatik tezlerinin her seferinde daha kesin ve açık sınırlar içinde belirlenmesini sağlayan bu faaliyetlerdir.²

Bu sorunda (bütün diğerlerinde olduğu gibi), kesin değişmezliğin – geleneklere biçimsel katı bağlılığın [biçimsel ortodoksluğu] – ideolojisini olduğu kadar, her türden mucidin – işin özüne aykırı – ideolojisini de tamamen reddediyoruz. Tezlerimizin de altını çizerek belirttiği gibi, **komünist mücadele içinde değişmez bir biçimde yer alan programatik içeriklerin her seferinde daha açık belirlenmesi ve sürekli derinleştirilmesiyle** karşılık veriyoruz bütün bu ideolojilere.

Yani bu tezler, basitçe falan ya da filân militanların (çoğunluğu oluşturmuyor bile olsalar) iradesiyle kısmen veya tamamen değiştirilmeye açık fikirler yığımından ibaret bilimem hangi kutsal metnin bilimem kaçınıcı yorumu değildir. Söz konusu olan, daha önceki formüllemeleri izleyen, gelecekteki ifadelerinin de kendisini izleyeceği programatik yeniden düzenleme sürekli ve kolektif çalışmasının herhangi bir anının “fotoğrafı” olmaktan da fazla bir şeydir; söz konusu olan, kapitalist toplumun tümüyle bağları koparmaya komünist pratiğini kuramsal olarak ifade etmeye çalışan o değişmez güdüsatta [değişmez tarihsel çizgide] yer alan her şeydir.

Çok yüksek düzeyde pratik olan bu teorik faaliyete gelince... komünistlerin çalışması hep aynıdır: içinde bulunulan anın gerçekliğinde tarihsel oluşumunu gösteren, kapitalizmin içinde ve ona karşı onun yıkılışını oluşturan ve komünizmin habercisini – bütün ideolojilere karşı – **anlamak ve anlatmaktır**; devrimin ve karşı-devrimin gelişimi içinde biriken tecrübeleri **bişesimlemektir**. Sadece komünist bölümlerin bugünkü toplumun yıkıcısı olan hareketin canlı/uyumlu bir ifadesini ve parçasını oluşturmaları ölçüsünde değil, üstelik **proletaryanın** tecrübelerini yoğunlaştırmasının, onları gelecekteki eylemi için **yönergelere** dönüştürmesinin ve böylece **KOMÜNİZMİN TARİHİ YÖNELİMİNİ DOĞURMASININ** bu bölümlerle aracılığıyla olması ölçüsünde de söz konusu olan, **komünist hareketin kaçınılmazlığıdır** öte yandan³.

Söz konusu olan ne “yeni teoriler” icat etmek (bu, yeni biçimler görüntüsü altında eski eşeklikleri tebdil-i kıyafet etmektir) ne yeni “tarihi özneler” keşfetmek ne de “yeni uygulamalar” gerçekleştirmektir. Söz konusu olan, tersine, sermayenin üretime hâkim olmasından ve insanlığın bütününi altalamasından [kendî varlığı içinde kavramasından] bu yana, var olan kapitalizm/komünizm karşıtlığının değişmez sonuçlarını açıkça ortaya çıkartmak, göstermektir.

Bu tür bir belge, eylemimizi yönlendiren temel konuların tümünü birleşimsel ve genel bir biçim altında tanıma üstünlüğüne sahiptir. Aynı şekilde militan faaliyetimizin kendisine bağlı olarak geliştiği program çerçevesinde açık göndermelere de yarayabilir. Ama bu çeşit bir metin, aynı zamanda devrimci teoriyi, komünist hareketin bugün karşı karşıya olduğu henüz tohum halindeki veya yaygın tüm sorunlara cevap veren ve – bir kez

formüle edildikten sonra – “her derde deva” bir Kuran olarak karşınıza dikme gibi zararlı bir eğilime de yol açabilir. Bize gelince... bu tezleri kazanılmış bir temel, gelecekteki militan faaliyetimizi yönlendirecek ve sınırlamaya yarayacak olan uzun yılların militan çalışmalarını sonucu olarak ele alıyor, böyle kabul ediyoruz.

Komünistlerin tezleri, asla “dünyayı nasıl değiştirebilir” kurguları üzerine “kuramsallaştırmalar” olmadı, asla ipe sapa gelmez zıvalıklar olmadı ne de bir takım icatlar; tersine, bu tezler, kurulu düzeni yıkacak olan gerçek bir hareketin (“*gözetiminizin önünde oluşan, gelişen bir hareket*”in) kuramsal ifadesidir. Bu haliyle tezler, yıkıcı hareketi içinde, proletaryanın pratik ve somut kararlılığının bir bireşimidir [sentezidir].

Bu tezler, dünya çapında tarihsel bir güç olmak ve kendisine devrimci bir yönelim oluşturmak için mücadele eden bu hareketin belirleyici ve vazgeçilmez bir parçasıdır aynı zamanda.

Komünist Partisinin [proletaryanın dünya çapındaki tarihsel hareketinin] bütün tarihi boyunca komünistlerin tezleri, devrimci hareketin gelişmesiyle (art arda gelen yenilgileri de buna dâhil) birlikte geliştiler, doğrulandılar, açıklık ve kesinlik kazandılar. Ama bu, söz konusu ardışık formülleşmelerin, kendinden menkul çeşitli icatlara veya özgül iradenin keyfine terk edildikleri anlamına gelmez. Kapitalizm/komünizmin değişmez karşıtlığının kuramsal ifadesi olarak bu formülleşmeler, kaçınılmaz olarak mükemmellikten uzak ve bitmemiş olarak kalırlar... yanılmaktan korkmaksızın kesin olarak iddia edebiliriz ki, Parti tarihinde üretilmiş bütün kesin belirlenmeler, hatalı ve hatta proletaryanın çıkarlarına yabancı tavırlar içerir, içerecektir (ve bu, komünizmin toplan zafetine kadar sürecektir).

Böyle olmakla birlikte, bu ardışık formülleşmelerden her biri, hareketin komünist yöneliminin gerçek maddeleşmesi oldukları ölçüde, farklı soyutlama seviyelerinde, bu tarihi hareketin değişmez temellerini yeniden ortaya koyar. Bunun içindir ki, her yeni devrimci kuşak tekrar sıfırdan başlamak zorunda kalmaz; tersine, her kuşağın pratik eylemi, değişmez temeller tarafından yönlendirilir. Burada söz konusu olan, bu temelleri değiştirmek/düzeltilmek [revize etmek] değil, ama onları en son sonuçlarına kadar itmek ve geliştirmektir.

Bu devrimci faaliyetin tersine, karşı-devrim (özellikle sosyal-demokrasi, yani gerçek programsal revizyonun ve biçimsel sahte devamlılığın partisi), tam karşıtın yapar: geçmişin proleter liderlerini sahiplense bile, biçimsel katılık [ortodokslik] adına, onlardan yalnızca bütünden koparılmış birkaç cümle aktararak durmadan kapitalizm/komünizmin değişmez karşıtlığının temellerine saldırır... Bütün revizyonist marifet, değişmez bir biçimde karşı-devrimci olan programını belirlemek amacıyla, genel olarak kapitalizmin yeniden yorumlanmasının, güya değiştiği iddia edilen kapitalizmin ve proletarya mücadelesinin dogası üzerine kurulmuştur.

Geçmişte olup bitenleri burada örneklemek bize zorunu görünüyor. Umanız bu, okurken tezlerimizi daha anlaşılır kılacaktır.

“PROLETARYANIN VATANI YOKTUR” tezi, temel bir tezdir ve Partimizin bütün tarihi boyunca onun temel pratik yönelimlerinin bütününü içerir, belirler. İyi ama bu iddianın kaynağı, içeriği ve sonuçları nedir? Burjuva marksistlerinin iddialarının tersine, bu belirleyici tez, allâme bir kuramcının hayal gücünün eseri değildir... ama bizzat proletaryanın yaşam gerçekliğini ifade eder.

OKUYUCUNUN DİKKATİNE...

- Bizimle ilişkiye geçebilmek için aşağıdaki adrese yazabilirsiniz:

B.P. 33
Saint-Gilles (BRU) 3
1060 Bruxelles / BELÇİKA

(Lütfen zarfın üzerine yukarıdaki adresten başka hiçbir şey yazmayın!)

- Bize İnternet aracılığıyla da ulaşabilirsiniz:

<http://gci-icg.org>
E-mail: info@gci-icg.org

yapılmaktadır. Yoldaşlar, ihtiyacı duyduğumuz devrimci bir yönelimin iyice aydınlığa kavuşması, sermayenin her alanda ve seviyedeki hücumlarına verilecek cevapta ve tutarlı bir devrimci bir pratiktir. Bugüne kadar bütün “devrimler” hep bilim ve akıl adına yapıldılar... bu da, bu devrimlerin ideolojilerinin, sayesinde hareketi biçimlendirmeyi düşündükleri bir ilkeler listesi hazırlanmış olmaları olgusuna uygun düşmektedir, ne var ki, önümüzdeki devrimin bütün bunlarla hiçbir alâkası yoktur. Komünist devrim, gerçekten insanca bir yaşam için çıkarlarını savunan proletaryadan, somut gerçek insanın daha derin ve gerçek ihtiyaçlarından doğar, ortaya çıkar. Kendisi için mücadele ettiğimiz devrim, bu halıyla bütün bilimle, bütün akılla, bütün ideolojilerle ve hatta bütün ilerleme düşüncesiyle toptan kopuşur, toptan kopuş olacaktır.

Yoldaşlar, gerçekte neyse ve ne için ortaya çıkmışsak, sorumluluğumu beraberce üstlenelim. **Komünizmin ve Komünist Parti'nin devrimci ve tutarlı pratiğini birlikte üstlenelim.**

Enternasyonalist Komünist Birlik (EKB)

Kelimenin tam anlamıyla böyle bir ada layık olan *Komünist Parti Manifestosu*'nda, Marx ve Engels, o zamandan beri değişik biçimlerde komünizmin abecesini oluşturan ve programın daha sonraki bütün ifadelerinde değişik şekillerde tekrar ele alınan bir gerçekliği bu biçimde kaleme almışlardı [formüle etmişlerdi].

Proletaryanın vatanın olmaması gerçeği, ne zamanla ve mekânla sınırlandırılacak ne de onun ilk kuramsal belirlenmesiyle karıştırılacak sıradan bir gerçektir. Tamamen tersine, o, tarihsel bir var oluş sıfatıyla proletaryanın **sürekli ve özel** gerçekliğidir... öyle ki, onu bütün burjuva sistemin karışısına çıkarır, muhalif kılar; burjuva sistemin olumsuzlaması olarak bu temel tez, **gelecek toplumun kesin belirleyici unsurlarını** içerir daha şimdiden: bütün ulusların, sınırların ortadan kaldırılması vb...

Bir başka deyişle, Marx ve Engels'ten bile önce bu biçimde formüle edilmiş bu slogan, daha o zamanlar bir gerçeklikti... proletaryanın asla vatanı olmadı, olmayacak da. Onun bizzat kendi varlığı, bütün ulusların ortadan kaldırılmasını içerir.⁴

Eğer Dünya'nın diğer bölgelerinde Marx ve Engels'in adını bile duymamış başka komünist militanlar tarafından bu programın ana hatlarının daha açık ya da daha muğlak ifadeleri *Manifesto*'dan önce veya sonra formülleştirilmişse... buna şaşmamak gerekir: bunlar sınıfımızın yaşamının ve eyleminin ifadeleridir.

Manifesto'da böylesine açık olan bu tezin kuramsal doğrulanması, bizzat Parti'nin **geri döndürülemez ve kesin** ilerleyişini belirler; mücadele içindeki proletaryanın savaş narası olarak ortaya çıkar... ve artık tartışma konusu edilemez olan bu tez, kendisinden sonraki bütün formülismler için vazgeçilmez bir temel olacaktır.

Marx ve Engels gibi militanları bu düşünceye ulaştıran yolların ayrıntılı incelemesinin yeri burası değil. Ama şu olgunun altını çizmek önemli: bu yalnızca görünüşte değil, proletarya vatanın olumsuzlaması olduğu ölçüde içerikte de vardır. Bu, burada sunduğumuz tezlerin metodunu anlamak için zorunludur.

Tezlerin sunuluşunun genel metodu (komünizm/kapitalizm karşıtlığı; sermaye hâkimiyeti altında, onun olumsuzlanması olarak komünizm), şu olguya temel teşkil eder: bütün olumlu programsal belirlemeler, bizzat sermayede içerilirler (karşı-devrimci tecrübeler de buna dâhildir). Bir başka ifadeyle, sermaye hâkimiyeti altında **komünizmin, devrimci hareket olarak bu olumsuzlamadır.**

Bizim için “proletaryanın vatanı yoktur” tezine ayrılmaz bir biçimde bağlı olan tezlerin bütünlüğünü gözden geçirmek söz konusu olamaz, ne de Marx ve Engels'in ondan çıkarttıkları bütün sonuçları. Altını çizmek isteriz ki, bu, dünya gerçekliği olarak sermayenin, evrensel hareket olarak komünizmin ve proletarya eyleminin kesin bir unsuru olarak enternasyonalizmin belirli bir düzeydeki kavranışında yazılıdır. Bu değişmez temeller olmaksızın, “bütün ülkelerin işçileri birleşin” sloganı gibi, Parti'nin ve programının enternasyonalist anlayışı da ölü kelimeler yığını ve kof cümlelerden ibaret olacaktır (bizzat *Manifesto*'nun vatanı yoktur!!). Herhangi bir şeyi uydurmanın veya revize etmenin söz konusu olmadığı, ama kendi tutarlı pratiği içinde, var olan gerçek isyancı harekette içerilen belirlemeleri geliştirmek söz konusu olduğunda, Parti'nin tarihsel çizgisinde önemli olan, devrimciler tarafından kuşaktan kuşağa garantilen bu sürekliliktir.

Revizyonizmin tam karşıtını yapar: Marx, Engels ya da bir başka devrimci liderden yaptığı alıntılar üzerinde oynar veya oynamaz... bunun ötesinde onun değıştirmez özelliğı,

proletaryanın pratik sapmalarının bizzat temellerini tekrar tartışma konusu yapması olacaktır. Bunun için toplumun değiştiğini, kapitalizmin eski kapitalizm olmadığını, işçilerin mücadelesinin de değiştiğini iddia ederek işe başlar her zaman... böylece, ne olursa olsun bir şeylerin hatta "vatan"ın savunmasıyla bitirir işini. Şimdi bu konuda Bernstein örneğini görelim...

«Barınım ve işçi sınıfının partisi olarak Sosyal-Demokrasi'nin proletaryayı ulusun savunucusu olarak düşünmekte çıkarı var mıdır? Bu soruya olumsuz cevap vermek için pek çok neden var... özellikle *Kommunist Manifesto*'nun tezini (proletaryanın vatanı yoktur) hareket noktası olarak alırsak, bu soruyu olumsuz cevaplamamız gerekir. Oysa bu tez, olsa olsa pratik haklardan ve kamu yaşamına katılmaktan mahrum 1840'lı yılların işçileri için geçerli olabilir, ama bugün, doğruluğunu [gerçekliğini] büyük ölçüde kaybetmiştir... ve işçi, proleter olmak yerine yurttaş dönüşükçe, her seferinde doğruluğunu [gerçekliğini] daha fazla kaybetmeye devam edecektir.

Yerel topluluklarda, devletin içinde yer alan işçi, ulusa ait kamu mallarından yararlanan ve eşit haklara sahip bir seçmendir, çocuklarını eğiten, sağlığını koruyan, aynı şekilde mutsuzluklarına, acılarına karşı teminat veren bu toplumun bir parçası olan işçi... bu işçinin aynen bir Dünya yurttışı olması gibi her zaman bir vatani da olacaktır, tıpkı özün niteliklerini yitirmeksizin her seferinde ulusların birbirlerine yaklaşımları gibi...

Politik iktidardan Sosyal-Demokrasi tarafından fethedilmesinden çok söz ediliyor bugünlerde... her halükârda Almanya'da ulaşmış olduğu güç dikkate alırsa, bir takım politik gelişmelerin kısa bir süre sonra onu bu ülkede etkin bir rol üstlenmeye imesi olanak dışı değildir. Ama böylesi bir olasılığın görünen keskinliği ve bu amaca yönelik komşu halklarla arasındaki mesafe dikkate alındığında, Sosyal-Demokrasi ulusal bir karakter taşımak zorunda kalacaktır.

Bu, iktidarı elinde tutabilmesi için vazgeçilmez bir koşuldur. Sosyal-Demokrasi, - aynı kararlılıkla - ulusun ve sınıfın çıkarlarını konuma görevinin üstesinden gelebilecek yetenekte olduğunu göstererek, yönetici sınıf ve parti olmaya yetkin olduğunu kanıtlamalıdır.» Bernstein, "*Sosyalizmin Öncülleri ve Sosyal-Demokrasi'nin Görevleri*", 4. Bölüm.

Yukarıdaki örnekte uygulanan revizyon metodu ve ondan âdetâ dökülen siyasi sonuçlar öylesine açık ki, üzerinde durmak gereksiz. Ama genel olarak sorun, çok daha karmaşık. Marx ve Engels'in komünist programın bu önemli tezinden bütün sonuçları çıkartmadıkları bir gerçek. Aynı şekilde, örneğin, 1917 devrimci kuşağı da programın diğer merkezi tezlerinin bütün sonuçlarını üstlenmediler... "burjuva devletin yıkılması", "ücretli emeğin ortadan kaldırılması" vb. gibi. "Proletaryanın vatanı yoktur" gerçeğinin bu henüz bitmemiş yeniden sahiplenme çabası temelinde, Marx ve Engels, ulusal sorunu ilgilendiren her şeyde kararsızlık gösterdiler. Hatta birbirine zıt tavırları bile savundular, kimi durumda proleter enternasyonalizmi ile doğrudan uzlaşmaz karşıtlık içinde oldular. Ne Marx ve Engels'in bizzat kuruluştüğünün temeli bu tezle uyumsuz olan alman Sosyal-Demokrasi komünist muğlaklıkları (demokrasinin savunulması için ulusal partiler) ne de Engels'in alman ulusal savunmasını ve emperyalist savaşa katılımı

topluluğun bizzat içinde yer alacaktır... yoldaşlar arasındaki görüşmelerin, konuşmaların sürüp gideceği yegâne alan burasıdır.

* * *

57 Her zaman olduğu gibi zayıf güçlerimizin buna izin verdiği ölçüde bugün bu Partinin **tarihi çizgisinde** yer almak, en kararlı unsurlar olarak proletaryanın geriye kalan bölümünü ilerite doğru itmek için davranmak, harekete geçmek demektir.

Bugün bu partinin tarihi çizgisinde yer almak, sermayeye karşı olan söz konusu mücadele topluluğunun bağrında onun kendi varlığını, gücünün, perspektiflerinin bilincine varmasını sağlamak, onu örgütleme, onu yönetmek amacıyla mümkün en tutarlı biçimde davranmak demektir.

Bugün bu partinin tarihi çizgisinde yer almak, - oportünizm ve merkeziliği de içeren - değişiklikleri ne olursa olsun düşünme meydana okuyup onu bir an önce yenmekte ve nerede olursa olsun sermayeye karşı mücadele içindeki bütün proleterlerle dayanışmayı ve yoldaşlığı öne çıkarmakta da aynı kararlılığı göstermek demektir.

Bugün bu partinin tarihi çizgisinde yer almak, komünist bölünmeler tarafından tutukluyla bağlatılmış tarihi çalışmaya devam etmek, geçmişteki yenilgi ve teertubelerin bilâncosunu çıkarmayı sürdürmek demektir, devrimci kadroların oluşumu için çalışmak demektir.

Bugün bu partinin tarihi çizgisinde yer almak, grubumuz gibi Dünya'nın dört bir yanında var olan bütün diğer grupların da Partinin kuruluşunun vazgeçilmez ve gerekli bir oluş biçimi, bir ifadesi olmaları olgusunu üstlenmek demektir. Ama bu ifade, Partinin kendisi değildir. Tarihsel yayı içinde ele alınan Partinin gelişiminde, grubumuz (bütün diğerleri gibi), Partinin uluslararası bir yönetim organı kurma çabalarında ve yaşamında gelip geçici kısıacık bir dönemden daha başka bir şey değildir.

Kommunistler Ligi ve I. Enternasyonal, Partinin yaşamında sadece - vazgeçilmezi - belirli dönemleri oluşturmuş olmaları gibi, eylemimiz ve irademiz de, grubumuzun günümüzdeki ve başlangıçtaki grupçuk biçimini aşma anlamında (bu biçim, bu aşmayı gerçekleştirmek için hiç kuşkusuz vazgeçilmez bir aracı oluşturuyor olsa bile), açıkça ve bilinçlice yönetiliyorlar. Zorunlu olarak küçük grupçu olan pratik bir faaliyet üstlenmeksiniz, tutarlı olmaksızın Partiden söz etmek, idealist ve gerici'dir. Bu noktada iyice açık olmak gerekiyor: bir grup olarak bu grup, bir amaç değildir, ama tam da kendini aşmanın bir aracıdır... belirleyici ve temel olan budur.

* * *

58 Bütün devrimci grup ve militanları burada açıklanmış olan tezler temelinde, **ücretli çalışmaya yok etmek amacıyla proletaryaya diktatörlüğüne** yönelik mücadelede güçlerini bizzatlıkla birleştirip merkezileştirmeye çağırıyoruz. Bizim de bir parçasını oluşturduğumuz mücadele topluluğunun içinde, söz konusu olan ortak ya da farklı ideolojik noktaların bir toplamanı yapmak değil, ama daha şimdiden gerçekleştirmekte olduğumuz ve bu ortak düzenlemeyle daha da güçlenecek olan ortak pratikimizi etkin bir biçimde egşüdümlü kılmaktır. Söz konusu olan, hepimizde var olan yetersizlikleri, zayıflıkları herkesin kendi başına çözmesi de değil... bu imkânsızdır. Ama tam tersine, militan görüşmeler için önümüzde duran devasa problemlerin uygun çerçevesini oluşturan, bizi birleştiren ortak eylemimizi merkezileştirmek ve

Daha tam anlamıyla bu enternasyonal kurucuları, II. Enternasyonal'in ve onun biçimsel merkezinin tarihî çizgisini izliyorlar.

Proletaryanın uluslararası örgütü, hareketi kürsülerinden bağarak ilân ettikleri bir ilkelere bütününe uydurmaya çalışanların **hepsine karşı ve onların dışında** pratik olarak gelişen ve bir kez daha olduğu gibi yerini alacak olan sermayeye karşı yürütülen **mücadele topluluğunun** örgütlenmesinin ve merkezleşmesinin tarihsel ürünü olacaktır (ama doğrudan değil).

Yarının uluslararası Parti'sinin bu etkin önbelirtisi, gerçek mücadelelerde ve art arda gelen kopuşlarla kendini Partinin değişmez programının tarihî çizgisine yeniden yerleştiren henüz merkezleşmemiş bütün proleter azınlıkların gerçek eylemlerinde daha bugünden mevcut.

* * *

56 Küçük grubumuz bu proleter mücadele topluluğunun bir tezahürü, dünya proletaryası tarafından biriktirilmiş asırlık bütün bir tecrübeden çıkan programsal yeniden sahiplenme eğiliminin bir belirtmesi, uluslararası yeniden yapılanmasının ve dünya çapında merkezleşmesinin bir ifadesidir.

Somut konuşursak: grubumuz, komünist teori temelinde, bütün dünyada farklı devrimci kuşaklar tarafından biriktirilen tecrübeler temelinde; örgütlü, bilinçli yani proletaryanın uluslararası düzeyde merkezleşmesinin etkin ve canlı bir gücüne dönüşmüş olan kolektif bir çalışma bazında... değişik ülkelerden ve politik olarak dönüşmüş farklı yoldaşlar tarafından gerçekleştirilmiş yenilgi bilâncoları ve savaşım tecrübeleri, kopuşlar ve yadsımlar bütünü'nün merkezleştirilmesinin ürünüdür. Bugünkü hâliyle **Enternasyonalist Komünist Birlik**, komünist devrim ve Dünya Komünist Partisi'nin kuruluş sürecini yönetmek amacıyla, tezleri burada sergilenmiş olan değişmez komünist program temelinde bilinçli ve iradî bir biçimde davranır. Proleter mücadele topluluğunun gelişmeye zorlayacak olan ve Partiyle yarınki devrimin vazgeçilmez öncüllerini oluşturan maddî saptamaları iradî ve bilinçli biçimde üstlenmekten ibaret asırlık ve değişmez bu devasa görev... binlerce devrimci kadronun ortak eseri olacaktır. Bu çok büyük görev, Dünya'nın çeşitli yerlerindeki devrimci gruplar ve militanlar tarafından daha bugünden üstlenilmiştir. Karşı-devrimin onlara yıllık hâkimiyetinin sonunda, içinden söz konusu devrimci eylem topluluğunun çıktığı bugünkü koşullarda, – azınlıklar da dâhil olmak üzere – bilinci bir topluluk hâline gelmesinden çok önce öncü azınlıkların eyleminde somutlaşmış olan bu topluluk, sermayeye karşı mücadeleden ürettiği ve öne çıkarttığı proleter ihtiyaç ve çıkarların pratik topluluğu olması sonucunu vermiştir bugün ekistinden daha açık bir biçimde. Sermayeye karşı eylemlerin (henüz örgütlenmemiş biçimler altında daha bugünden gelişen eylemlerin) eğilimini temelinde kendini gösterecek olan bu mücadele topluluğunun örgütlenmesi ve merkezleşmesi, zorunlu olarak her türden ideolojik ayırım ölçütüne karşılık, bu topluluğun örgütlenmesi ve merkezleşmesi, çok yüksek düzeyde pratik bir ayırım çizgisi oluşturmaktadır. Bu süreci yönetmek amacıyla davranan militan gruplardaki kuramsal farklılıkları öne çıkararak ve geliştirerek bu topluluğun bizzat içinde (kendî grubumuzun içinde de), ayrıtlıklar (önemli de olsalar) kaçınılmazdır, kaçınılmaz olacaktır. Ama bu sorunları çözümlenmenin tek biçimini, bu

savunmak için söz konusu tezi tamamen değiştirecek olması, bu kısmî yeniden sahiplenme çabasına yabancı değildi. Bir yanda "proletaryanın vatanı yoktur" diyen bu tez ve ondan doğrudan çıkarılan sonuçlar (enternasyonalizm, proletaryanın dolaysız enternasyonal örgütü, kendi burjuvazisinin ulusalcılığına muhalefet, kendi sömürücülerine karşı doğrudan mücadele eden proletaryanın bizzat yaşamındaki tüm sonuçlar ve bu olgunun kendisinden geliştirilen enternasyonalist bir pratik), diğer yanda, 1891'de alınan devletle rus ve fransız devletleri arasında savaşın çok yakın görüldüğü bir dönemde, Engels'in tavrı... yani ulusalcı, burjuva ve emperyalist tavrı. İşte bu iki tavrı arasında bir uçurum, derin bir programatik kopuş ve toptan bir revizyon vardır.

Hatırlayalım ki, Engels, eğer Almanya saldırıya uğrarsa, "bütün savunma araçları amaca uygundur, ruslara ve kim olursa olsun bütün mütefliklerine karşı saldırıya geçmeli"yi destekliyor ve böylece koşullarda "gerçekten savaşın yana ve kararlı tek parti olmamız"ı⁶ ihtimalini seziyere bırakıyordu. Bildiğimiz gibi, bu tavrı daha sonra Sosyal-Demokrasi tarafından geliştirilen tamamen emperyalizm yanlısı tavrın öncelidir.

Bu örnek, pek çok durumda karşı-devrim ve revizyonizmin ortodoks "marksist" rolünü, niçin oynayabildiğini ve halen de oynayabiliyor olmasını bize açıkça gösteriyor (en büyük ideologları Kautski'nin de içinde yer aldığı Sosyal-Demokrasi'nin "marksist" kanadının genel pratiğidir bu)... ya bizzat Marx ve Engels'in bu tezin sonuçlarını ancak kısmen geliştirmiş olmaları nedeniyle ya da Engels, revizyonizmin her zaman yaptığı gibi, kapitalizmin o andaki özel koşullarını bahane ederek, bu tezi tamamen değiştirmişti de o yüzden.

Buna komünistlerin tarihi tutumuyla karşı çıkıyoruz. Bizim için bu merkezi tezi değiştirmek söz konusu değildir... ne onu anlaşılmaz ve sıradan cümlelerle (örneğin, "proletaryanın mücadelesi biçimi bakımından değil, ama yalnızca içeriği bakımından enternasyonal olacaktır" gibi)⁷ aynı düzleme koymak ne de kısmî ya da toptan yadsımların bütünlüğü içinde Marx veya Engels'i izlemek. Bizim için söz konusu olan, bu tezin bütün sonuçlarını açığa çıkartmak, geliştirmektir. Ama bu geliştime, uydurma ya da ideolojik bir geliştirmeye de olmayacaktır. Söz konusu olan, bir çalışmaya veya kahve masasına oturup ek açıklamalar yaratmaya çalışmak da değildir. Hayır, bizim için bu, bizzat mücadele oldu: bir yandan ulusal kuruluşa ya da emperyalist savaşlara katılmak, diğer yandan devrimci yenilgicilik arasında açıkça sınır çizen o devasa devrim/karşı-devrim karşıtlığı oldu. Bu, Marx ve Engels'in henüz üstlenmedikleri diğer sonuçları – teorik olarak ve her zaman – anlamaya yarar. O zamandan beri, devrimci yenilgicilik ve enternasyonalizm etkin bir biçimde savunulmuş bir temel oluşururlar, birbirini izleyen devrimci kuşaklar için ilk ve temel hareket noktasıdır. **Programın art arda gelen kusaklar tarafından tekrar tekrar sahiplenilmesi yoluyla, komünistlerin tezlerinin bütünü gelişir ve keskinleşir.**

Değişmez programla komünistlerin durmadan gelişen tezleri arasındaki gerçek çelişkiyi açıklamaya, aydınlatmaya yarar bu... bütün biçimler (Marx ve Engels'in yazılarının değişmezliği/fetişizmi), aynı şekilde uydurukçular ve her türden revizyonist dönüp dolayıp bu çelişkiye toslar.

Proletaryanın vatanı yoktur, hiçbir zaman da olmadı. Proletarya sadece sömürüye karşı mücadele etmekte... [gerçekten] "kendî" burjuvazisine ve "kendî" devletine karşı davranmış olur. Bu pratik, öncü komünistin filen merkezleştimeye çalıştığı uluslararası

ve enternasyonalist gerçek mücadele topluluğunun oluşumuna yardım eder... bu, komünizmin temel ekseniydi ve hâlâ öyledir.

Komünist programı Marx icat etmedi; o yalnızca davayı sahipleme çabasını belirli bir düzeyde ifade etti. 20. yüzyılın başında Dünya'nın her tarafında emperyalizme karşı mücadelesinde, komünist sol da bir şey icat etmedi, ama sloganlarını, açık yönergelerini, komünist hareketin gerçekliğini tezlerinde bireşimledi.

Bizim görevimiz de tasnânam aynı... Bu tezler, kuşaktan kuşağa doğrulan, kesinlenen komünist programın uluslararası, anonim ve ortaklaşa çabasında fazladan bir adımı yansıtır.⁸

Küçük grubumuzun bilinci ve örgütlü eylemini yönlendiren ve yönlendirecek olan bu tezler, malımız değildir (bu tezlerin isim babalığını da isemiyorum). Bütün tarihi boyunca Partimizin, sınıfımızın biriken tecrübelerinin bireşimsel ifadesidir bu tezler... ve yalnızca onlara aittir.

Merkezi ve bölgesel yayınlarımızda (İspanyolca, Fransızca, İngilizce, Arapça, portekizce, kürtçe, almanca, macarca, faranca vb...) yer alan geçitli metinler bu tezleri açıklıyor, geliştiriyor ve tarihsel sahipleme/uyumlaştırma sürecinin temelini oluşturmuyorlar. Bunun için bugüne kadar Fransızca yayımlanmış belli başlı metinlerin yorumlu bir listesini bu tezlerle ek olarak yayımlıyoruz. Bu anlamda, pek çok sorunda bu metinler ancak birkaç satırda ifade edilmiş tezlerden daha genişçe ele alınmış olsalar da, söz konusu olan, bütün bunların tamamlanmayı bekleyen bitmemiş bir çalışmanın çekirdeği olduğunu saptamaktır (böylesi bir devrimci çalışma, yalnızca toplumsal devrim tarafından gerçekleştirildiği gün tamamlanmış olacaktır). Tekrar ediyoruz: bu çalışma tezleri "efsanevî bir varış noktası" değildir, yalnızca çalışma tezlerimizdir, çalışmamızın sürüp gittiği temel üzerindeki eylemimizin bir sentezidir. Bir metnin sapmalara, ihanetlere, bölünmelere vs. karşı bir garanti oluşturabileceği inancını siyasi paranoyaklara bırakıyoruz. Sahip olduğumuz yegâne garanti, bir gruba, bir partiye veya bir şefe değil, ama **komünizme**, bizi bizden ayıran her şeyi yıkacak olan o gerçek harekete katılmamız içinde ulaştığımız sonuçların bütünlüğüdür. Ve de diyalektik açıdan bu hareket, yalnızca merkezileştirilmede, örgütlendiğinde, hedefe yönelindiğinde, tek kelimeyle, Parti olarak ortaya çıktığında var olabilir.

Bu partinin örgütlenmesi, hazırlanması, yapılandırılması ve yönelimi, devrimci kadroların uluslararası boyutlarda **oluşturulması** ve komünist devrimin Dünya ölçeğindeki yöneliminin hazırlanması çalışmalarını eskiden beri hep üstlenmiş olan grupların, bölünüklerin ve militanların anonim bir eseri olacaktır.

EKB'nin oluşumundan bu yana asıl kaygımız, komünist hareketin durumu ve sınırlı güçlerimizle uyum içinde hareketin bütün görev ve ihtiyaçlarını üstlenmektir. Komünistleri gerçekte tanımlayan şudur: "döneme uygun olarak" falan ya da filân görevi gerçekleştirilebilir yegâne görev olarak düşünmemek ve üstlenmemektir (Bazıları için bu görev "kuramsal"dr, kimileri içinse "propaganda" öne çıkar, daha başkaları da onun "askerî" olduğunu söylerler). Eğer böyle olsaydı, komünistler, proleter hareketin ihtiyaçlarına oranla daha az önemli görevleri üstlenerek tamamen kısmî saptamalarla, prolearyanın geri kalanından farklılaşacak, kopmuş olacaktı.

Devrimci praksisin özü, tersine, güç dengeslerini ve öncelikleri dikkate alarak hareketin **bütün** lityağ ve görevlerini üstlenmektir. Bütün bu görevler olağan ya da acil

çapındaki örgütüne olan eğilim de kendini ortaya koyuyor. Eğer bu eğilim gerçekten varsa, yalnızca devasa güçlükler (her seferinde daha sık tekrarlanan büyük toplumsal patlamalarla ancak kırılabilen ve onlara yıldır kesintisiz süregelen karşı-devrimin ürünü olan zorluklar) içinde kanıtlayabilir kendini gerçekten. Bu dönem, komünist programın ileri sürülmesi temeli üzerinde bilinci ve iradi olarak örgütlenmiş – çok küçük bir azınlığı oluşturan – grupların da dönemidir; içinden geçmekte olduğumuz bu aşama, prolearyanın gerçekten kendini ortaya koyduğu bütün safhaların öncesinde görülen sektör dönemlerin temel çizgilerinin de tekrar ettiği bir dönemdir aynı zamanda; Dünya'nın şurasına burasına dağılmış birkaç komünist militan tarafından geliştirilmiş eylemler var olduğu ölçüde sermayeye karşı prolearya mücadelesiyse gelişen mücadele topluluğunun henüz amaçlarının bilincinde olmadığı bir dönem. Bu mücadele topluluğunun örgütlenmesi ve merkezileştirilmesi çalışması belirleyicidir, belirleyici olacaktır; bu mücadele topluluğunun kendi gücünün, amaçlarının ve perspektiflerinin bilincinde olması için, sınıfın dünya ölçüsündeki gerçek öncüsünün faaliyetini temel, temel olacaktır. Prolearyanın dünya çapındaki örgütüne, onun programal kendini ortaya koymasına ve örgensel merkezileşmesine olan bu eğilim, daha önce bu tezlerde betimlediğimiz (ama onların ortak özünü öne çıkarmak kaygısıyla şüphesiz kısmen betimlediğimiz) karşı-devrimin bütün güçlerine ve ideolojilerine her seferinde daha da şiddetle karşı çıkıyor, çıkacak. Bu eğilim, "nesnel koşullar"ın olgunlaştığını, dolayısıyla Parti'yi ve Enternasyonal'i yaratmak için bir parça da "bilinç ve irade" gerektiğini düşünen ve gerçekte devrimci prolearyanın eylem topluluğuyla açık karışıklık içinde davranan bütün parti ve enternasyonal kurucularına olduğu gibi, özellikle işçi sınıfına bilinç taşıyan bütün herkese meydan okuyacak, karşı koyacaktır.

* * *

55 Gerçekte prolearyanın tohum halindeki oluşum safhası (özellikle sektör bir safha) oluşumunu yaşıyor olmamıza rağmen, komünist bölünüklerin çalışmalarının yeterince bilinmemesine, zayıflıklarına, yetersizliklerine ve tecrübelerinin eksikliğine (kısmî oluşuna) rağmen... bugün Dünya'nın her yerinde, henüz tohum halinde de olsa, uluslararası bir merkezileşmenin, komünist ve enternasyonalist bir tek yönetim oluşumuna ihtiyacı tekrar kendini hissettirmeye başlıyor. Buna karşı, söz konusu eğilimin karşısında asıl engeli oluşturan bir ideolojiler bütünü de gelişiyor daha bugünden bir kez daha. "Enternasyonal"î hâlihazırda kurulu ulusal partilerin bir toplama olarak kabul eden bütün ideolojilerin, özellikle alını çizmek önemlidir. Bu doğrultuda, uluslararası prolearyanın gerçek mücadele ve yaşam topluluğuyla hemen tamamen alâkasız olan ve de bihip tüketmek bilmeyen kuramsalci tartışmalarda uluslararası prolearyaya kabul ettirmek istedikleri bir yığın kesin ilkeler bütününi hayal eden bütün bir enternasyonal yaratıcılarıyla da karşılaşyoruz; o kadar ki, onlara göre, sapmalara karşı garanti olması gereken bir ideolojik kurallar (bir ilkeler beyanamesi) bütünlüğünü bile hayal edebiliyorlar.

İşçi sınıfının içinden çıkıp gelen ve toplumsal devrime hizmet edecek olan hiçbir öğüt, asla böylesi temeller üzerinde örgütlenmeyecektir. Bu, katolik ya da protestan vs. kiliselerinden [veya Diyanet İşlerinden] burjuva politik partilere kadar sermayenin örgütlenmesinin klâsik şemasıdır.

tarihsel proleter programı ileri sürdüğü ve – insan türü için bir yaşam plânı olarak – hareketin amaçlarını ilgilendiren kaçınılmaz yönetim görevlerini üstlenerek değil sadece, ama aynı zamanda bu hareketin stratejik ve taktik araçlarının sorumluluğunu da üstlendiğinde, söz konusu tarihsel kararlık, özellikle iradî, bilinci ve örgütü bir eylemde somutlaşabilir ancak ve ancak. Devrimler ve Parti, yoktan var olmazlar. Devrimcilerin işlevi, Parti'yi ve devrimleri yönlendirmektir. Merkezleşmiş ve tek bir güç oluşturan proletarya örgütünün aynı zamanda zorunlu ve kendiliğinden (kelimenin tarihî anlamında, dar ve doğrudan anlamında değil) bir ürünü olan bu komünist azınlık, söz konusu kendiliğindenliği basit bir nesnesinden gelecekteki devrimin bilinciyle öznesine geçişi sağlayan praksisin tersine döndürülmesinin kendi çevresinde gerçekleştirdiği eksendir.

* * *

53 Bu nedenle komünistler, diğer proleter örgütlere karşı olan, özellikle de proletaryanın örgütlenmesine muhalif ayrı bir parti oluşturmazlar. Onları proletaryanın kendileri dışındaki bölümlerinden ayıran özgül çıkarlar yoktur. Proleter hareketi tâbi kılmak istedikleri özel ilkelere ilân etmezler. Komünistler, bir yandan değişik mücadelelerde ulusal özelliklerden bağımsız olarak (“1. Enternasyonal’in tarihî, Genel Konsey’in ulusal sekresyonlarına... karşı sürekli mücadelesinin tarihi oldu.”) proletaryanın bütününe ilgilendiren çıkarları yeniden ortaya çıkartıp hareketin önüne koydular, diğer yandan, proletarya ve burjuvazi arasındaki mücadeleden içinde geçtiği değişik safhalarda komünist hareketin çıkarlarını her zaman bütünlüğü içinde temsil ettikleri ölçüde, kendilerinin de bir parçasını oluşturdular. Bu mücadele topluluğunun diğer bölümlerinden ayrı edilirler. **Külsal olarak**, bütün ülkelerin proleter mücadele topluluklarının bağrında en kararlı bölümlü komünistlerdir, yani diğer kesimleri daima daha ileriye iten ve ardından sürükleyen organdrlar; **kuramsal olarak** da, proletaryanın diğer bölümlerine nazaran, proleter hareketin genel amaçlarını, gidişatını ve koşullarını açıkça anlama üstünlüğüne sahiptirler.

Komünistlerin özgül örgütünün, ayrı bir partinin kurulmasıyla da alâkası yoktur; tersine, bu özgül örgüt, gerçekte Parti olarak oluşan proletaryanın merkezi bir organla cihazlanmaya olan genel eğilimini doğrular, gösterir.

Besbelli ki Parti'nin ve komünistlerin bu kavramı, demokratik ideolojilerin bütününe kökten ve tamamen karşıdır. Bu ideolojilerden bazıları burada zikredilmeyi gerektiriyor...

- Komünistleri bilincin yegâne sahibi ve taşıyıcısı olarak gören teori.
- Hareketin içinde komünistlerin pratik görevleri (eylemi örgütüne ve yönetime görevleri) üstlenmemesini söyleyen “İkame karşıcılığı” (antissubstitutionniste) kuramı.
- Ve nihayet, işçi konseylerinde veya meclislerinde komünistlerin özel örgütünün, şu veya bu biçimde, feshedilmesini örgütleyen bütün teoriler.

* * *

54 Bugün (ve yarın da), uluslararası ölçüde sermayenin iktisadi-toplumsal-siyasi krizinin arttığı ve dünya ölçüsünde proletaryanın zor ve düzensiz uyanışının görüldüğü bir dönemde, yani içinde bulunduğumuz şu dönemde, proletaryanın dünya

durumlarına bağlı olarak değil, ama komünizme göre belirlenen hareketin evrensel ve tarihi çıkarlarını her zaman ön koşul kabul ederek üstlenilmiş olmalıdır. Bu, yalnızca bu, **PARTİ'yi** olumlamamanın [kesinememenin] tarihî çizgisidir.

Yaşamın, mücadelenin yazılı ifadeleri, her ne kadar sürekli biçimde militanların eleştirir konusu (değışmeden donup kalan şeyler üzerindeki yaşam dinamiğinin mantıkî ifadesi) olmuşsa da, sermaye hâkimiyetinden kaçabilen bir içeriği geçirtmenin aşırı güç olması yüzünden dilin kendisinin de bu hâkimiyetin etkin bir ürünü oluşturdüğünü hatırlamak uygun olacaktır: hareketi, yalnızca dommuş ulanlara elveren bir dilin aracılığıyla ifade ettiğimizde çelişki var olarak kalacaktır. Aynı şekilde bir kavram da, proletaryanın yaşadığı farklı gerçek ve içeriklere bağlı olarak, değişik dillerde farklı içerikleri ifade edebilir.

Her şeye rağmen kaçınılmaz olduğunu bildiğimiz zayıflıklarını azaltmak, bu boşlukları doldurmak için, vermek istediğimiz gerçeğin bu ifadelerini birleştirmek amacıyla, tezler üzerinde dört ayrı dilde çalışmayı denedik...

Somuç, ağır ve göreli olarak “arı olmayan” bir dildir: tarihî ve toplumsal olarak belirlenmiş kavramların bizzat içeriğinin bizim için taşıdığı anlamla, bir yurtaş (ne de onların en “siyasileşmişler”i) için aynı olmaması olgusunun yansıttığı da budur. Örneğin “parti”, “proletarya”, “sınıf”, “demokrasi”, “sermaye” gibi ifadeler, değişik konular üzerine ürettiğimiz farklı katkılar ve başvuru noktaları olarak alınmaları gerekir.

Değişik dillerde gerçekleştirilen belli başlı katkıların çevirisi, merkezi yayın organlarımızı bağdaştırmaya ve merkezileştirme çabamızı yansıtır. Bu bağdaştırmaya eğiliminin önemini vurgulamak amacıyla, bundan böyle bütün merkezi organlarımızın, daha doğru olduğunu düşündüğümüz aynı adı taşımasına karar verdik: *Komünizm* (böylece Fransızca yayın organımız “*Le Communisme*”, bundan sonra, diğerleri gibi “*Communisme*” başlığını taşıyacak). Sürekliğe saygının bir ifadesi olarak A. Bordiga’nın 1953’te söylediklerini hatırlamak yeter sanırız:

«Çalışmamızın sağladığı katkıların sürekliliğini izlemek için, okuyucular, sürekli yayınlarmızın değişen isimlerine (bir önceki çevreden türemiş dönemlere bağlı değişiklikler) takılıp kalmamalı. Katkılarımız bölünmez örgenlikleriyle kolayca tanımlanabilir. Eğer üretilmiş mallara etiket yapıştırmak, bütün fikirleri yaratıcısının adıyla izlemek veya bütün bir partinin sefi tarafından belirlenmesi gibi olgular burjuvaziye özgü davranışlar... açıktır ki proletaryanın kampında, sergilemenin biçimi gerçekliğin nesnel ilişkileriyle ilgilendiği zaman, bu asla aptal rakiplerinin kişisel görüşleriyle, övgülerle, küfürlerle ya da hafif ve ağır sikteler arasındaki aşırı ve dengesiz rekabetlerle sınırlandırılmaz. Bu durumda karar içerik tarafından değil, ama sergilemenin iyi ya da kötü niyetiyle belirlenir. İşimiz ağır ve zor da olsa, amaçlarımıza burjuva reklâm tekniği hilelerine, insanlara dalkavukluk etmekten ibaret aşağılık eğilimlere başvurarak değil, yalnızca onları oldukları gibi üstlenerek ulaştıracaktır.» A. Bordiga, “*Zamanın Akışında*”, 1953.

Bunun içindir ki “*Programatik Yönelim Tezleri*”miz, kendilerini Dünya’nın merkezi olarak tanımlayan farklı mezheplerin kelimenin dar anlamındaki iddialı ve törelere bağlı herhangi bir “plâform”u değildir. Komünist program, bizi mümkün bütün sapmalardan

koruyarak bize herhangi bir erdemsel saflığı garanti eden bir metin değildir. "Platförm" terimini "Komünist program"ın eş anlamlısı olarak yutturmaya çalışan (sanki bu program ne türden olursa olsun herhangi bir metine indirgenebilirmiş gibi!) ve bu platförmün yalnızca geleceğin kesin garantisi değil, üstelik – iddia üzerine iddia – işçi mücadelesinden kaynaklanan bütün sorulara gerekli cevapları da içerecektir diyerek onu efsaneleşiren bu inancı, biz, karşı-devrimciye bırakıyoruz. "*Gerek hareketin ilertye doğru atılmış bir adım, bir dizine programdan daha değerlidir*" demişti Marx yüz yılı aşkın bir süre önce... işte "platförm", "programlar" fetişizmine karşı olan buydu.

Falan ya da filân proleter önderden bir cümleyi veya bir platförmü ezbere tekrarladığı için bir nebeze olsun sapmayacaklarına inanan bütün ideal parti ve platförm fetişistleriyle, katı biçimciliğin değişmez yandaşlarına sunu, dünkü yoldaşlarını karalamak için kolaylıkla platförm, grup veya eylem tarzlarını değiştirdiklerini hatırlamak yeter... Nihayet, geçmişin şeflerinden aktardıkları cümlelere dayanarak, "devrimci kadrölar"ın mukemmelliği ya da ideal "parti" üzerine tımtıraklı nutukların arkasında federalizm eğilimlerini, sektörliklerini ve de sefil bireyciliklerini saklayanların hepsine karşı fransızca yayın organımızda bir süre önce söylediklerimizi hatırlatırız:

«Biz komünistler için önemli olan, Marx, Lenin veya Bordiga'dan yapılan falan ya da filân aktarmalar, hatta belirli bir andaki falan ya da filân tavır değildir; ama az ya da çok belirgin ifadelerin ötesinde değişmez olan içeriği, komünistlerin her zamanki girişimlerini birbirine bağlayan kızıl ipi [tarihsel çizgiyi] kavramaktır, bütün kapitalist engellere karşı işçi mücadelesinin yanında yer almaktır, önemli olan budur. Belirli bir anın anlaşılmasının, kesin ifadelerin, çeşitli işçi yayınları veya bayraklarla [sembollerle, sloganlarla] ifade edilen bilincin de ötesinde, işçi sınıfının sömürüye karşı gerçek ve dolaysız mücadelesi, her zaman – dün, bugün ve yarın – cepheye, demok-rasîye ve ulusçuluğa karşı oldu.» Sunuş, "*Le Communiste*", № 6.

Düşünümüz, her zaman burjuva sınıf tarafından temsil edilen kapitalist toplum ilişkileri oldu. İhtiyaç ve iseklerimiz de hep değişmeden kalacak: mücadele usullerimiz, doğrudan eylemimiz (siddet ve devrimci yıldırgranlık), burjuva devletin bütün yapılarına karşı olan ve onların dışındaki örgütlülüğümüz, silahlı ayaklanma, ücretli işi [emeği] yok etmek için proletaryanın dünya çapındaki diktatörlüğü vb. hep aynı oldular. Bu "çalışma tezleri" aracılığıyla dünyanın ve bugünün komünist bölüğüleri arasındaki canlı ve gerçek sürekliliğe yapmamak istediğimiz katkı, işte bu gerçek değişmezlikler.

ENTERNASYONALİST KOMÜNİST BİRLİK – 1989

Notlar :

1 "*Programatik Yönelim Tezleri*"nin ve "*Sunuş*"ın bu düzenlenmiş yeni çevirilerinin bundan böyle eski çevirileri geçersiz kıldığı ve bütün basyınlar için bu yeni metinlerin esas alınması gerektiğini belirtmek isteriz. Ayrıca "*Sunuş*"ta ve "*Tezler*"de kullanılmış olan bütün köşeli parantezler de çeviriye aittir. [ç.n.]
2 Burada bu genel doğrunu, her şeyden önce kendimize ve bu tezleri yayına hazırlama çalışmasına uyguladığımızı belirtmemiz gerekiyor. Sorumluluğunu üstlenmeye devam edeceğimiz uluslararası

51 Bitirmeden önce, burada **Komünist Parti**'nin belirleyici öneminin altını çizmek bize kaçınılmaz görünüyor. Proletarya, Parti hâlinde oluşmaksızın, ne bir sınıf ne de tarihsel bir güç olarak mevcut değildir.

Bugün bu partiyi istemek, onun değişmez kavranışını yeniden sahiplenip ele alınması, aynı zamanda "sınıfla parti ayrı ayrı tanımlanıp daha sonra ilişkiye sokulması gereken iki farklı tarihî varlık değildir, tam tersine, komünizm olarak bir ve aynı varlığın ifadeleridir" şeklindeki programın merkezi sorununun "apayrı bir sorunu" oluşturmadığı olgusu üzerinde ısrar ederek bütün demokratlarla kesin bir ayrım çizgisi çekilmesi demektir.

Yani partinin temel sapmaları, hem – genel bir biçimde tarihsel olmak görevi terimiyle tanımlanan – "parti"yi hem de "sınıf"ı değişmez olarak belirleyen (sanki bu sınıf, parti olarak oluşmaksızın belirlenebilirmiş gibi) ve daha sonra da bu iki kavramı bağdaştırmaya yani ideolojik olarak ayrılmış olanı "birleştirme"ye çalışan – leninist ya da anti-leninist – doğrudan ilişkilendirmeci kavramlara [conceptions immédiatestes] kaçınılmaz biçimde düşmeksizim geçici ihtiyaçlardan veya olağan gerçekliklerden hareketle anlaşılamazlar. Demokratik ve doğrudan ilişkilendirmeci bu kavramın içindeki kutuplaşmalar da, daha sonra "sınıf" ve "parti" arasındaki "ilişkiler"i tanımlaması çabalarında gerçekleştirebilir, çıkar ortaya. Parti'nin temel tarihsel sapmalarının da, kendilerini "parti" olarak ilân eden veya "bilineç"i'nin kendi tekelinde olduğunu iddia eden falan ya da filân grupçukların varlığıyla hiçbir alakası yoktur. Söz konusu sapmaların, proleterlerin sosyo-ekonomik bir bakış açısıyla belirlenmiş çeşitli tabakalarının (fabrika işçisi, tarım işçisi vs...) aritmetik bir toplamıyla da ilgisi yoktur. Bizim için **Parti**, tersine, **uluslararası boyutlarda merkezleşmiş bir güç olarak komünizmdir**. Bu, aynı zamanda hem komünist toplumun kuruluşunun vazgeçilmez koşulu, hem de onun canlı önbeltirisi [önceden şekillenişidir].

* * *

52 Komünist Parti, komünizmin taşıyıcısı devrimci sınıfın örgütüdür. Proletaryayı bir sınıf haline getirecek olan temel sapmaları şunlardır: **örgensellik, merkezleşme ve ortak tarihsel bir yönetime**. Proletarya, tohum aşamasında da olsa Partiyi istemeksizin var olamaz... "*İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiç!*" Ama parti olarak örgütlenmenin bütün bu süreci, **komünistler** tarafından seferber edilen programın ileri sürülmesinin, tutarlı faaliyetlerin ve devrimci hazırlıkların vazgeçilmez ve uzun mülhan çalışmaları sayesinde mümkündür yalnızca. Açık ki Parti (tipki devrimler gibi), devrimci tarafından icat edilmiş veya yaratılmış değildir, Parti, bizzat kapitalist toplumun zorunlu ve kendiliğinden bir ürünüdür, ama bu tarihî zorunluluk, dünya çapındaki Parti'nin bütün ve söz götürmez var oluşu olarak bugünden yarına somutlaşmaz, gerçekleşmez. Parti, bir çıkar ve perspektif topluluğu, **gerçek bir proleter mücadele topluluğu** temelinde kaçınılmaz bir biçimde geliştiği ölçüde kendiliğinden doğar, çıkar ortaya. Bu kaçınılmaz olgu, söz konusu topluluğun bağrında komünizm, aynı zamanda hem program hem de yönelim olarak, böylece **devrimci yönelimin uluslararası organının** öncülü olarak kendini ortaya koyduğu, kesinlendiği zaman somutlaşabilir yalnızca. Bu da demektir ki, sıkı ve sağlamca örgütlenmiş devrimci kadrölardan oluşan bir azınlık ("komünistler": *Komünist Partisi Manifestosu*'nda ele alındığı aynı anlamda),

yani insanlığın ihtiyaçlarıyla uyumlu olarak yönlendirilmek amacıyla, eldeki bütün imkânları uygulamaya koyacaktır... bu, meta üzerinde temellenen toplumun ve ücretli işin yıkılması demektir. Fakat bütün bu önlemler, kesinlikle merkezi bir amaca bağlı olmaldır: dünya meta üretimi ekonomisinin bağrında bir (ya da daha çok!) “işçi devleti” kurma olanağı konusundaki bütün yanlışları, ya da daha kötüsü, bir veya bir küme ülkede sosyalizmi kurma hayallerini reddederek **devrimi dünyanın bütününe yaymak** amacına bağlı olmalıdır. Bu yüzden komünist hareketin merkezileşiciliği ve etkin yönetimi, tek ve dünya ölçüsünde olmalıdır, her zaman burjuva olan bölgesel ve ulusal çıkarlara karşı, her parçayı hareketin genel çıkarlarına bağimli kılarak, kararlılıkla mücadele edilmelidir. Bütün geriyе dönüş çabalarına karşı mücadele edebilecek olan, ayaklanma savaşlarının programal, örgütsel, askerî ve mîcel bakımlardan güçlendirmiş olacağı Parti hâlinde oluşmuş dünya proletaryasının sıkı ve **örgütsel merkezileşiciliği**dir sadece.

* * *

50 Proleter devrimin burjuva politik “devrimler”le ne amaçlarında ne de ara aşamalarında – kuşkusuz silâh kullanımının ve mevcut iktidarın devrilmesinin dışında – hiçbir ortak yanı yoktur...

- Burjuva “devrimler” ya hükümet görevlerini değiştirmeye ya da bir ulusal devlet biçiminin yerine bir başkasını geçirmeye çalışır. Proleter devrim, tersine, ulusal devleti yıkmak, ulusu ve vatani tümüyle tasfiye etmek zorundadır.
- Burjuva “devrimler” halkın selâmeti adına yapılar ve ücretli köleliği toplumun büyük bir bölümünde yeniden üretir; sınırlı politik amaçlarını daha iyi yürütmek için toplumsal bir terminoloji kullanırlar; diğer – burjuva – azınlıkların özel çıkarlarını ileri sürmekte haması nutuklara başvururlar. Karşıt olarak proleter devrim, başladığı bölge neresi olursa olsun, mücadeleye ilk atılan proleter bölüğü hangi bölüğü olursa olsun, istekleri siyasi olarak zayıf ve sınırlı da olsa... evrensel toplumcu bir içerik taşır özünde.
- Devletten ve sermayenin kolektif varlığından ayrılmış bir çevre olarak artık durumunu koruyamayan ve bu yüzden de siyasi iktidarı – onun demokratik sinesinde – ya kontrol etmeye ya da paylaşmaya can atan burjuva bölüğülerinden birinin ihtiyaçlarından hareket ediyor olması nedeniyle burjuva “devrimler”, yurttaş hakları ve demokrasi üzerinde temellenirler. Ayrılmış işçinin kolektif varlığı, politik topluluktan çok farklı bir içeriğin ve gerçekliğin kolektif varlığı olduğu için, proleter devrim tamamen değişik bir gerçeklikten hareket eder; işçinin kendi işi [emeği] yüzünden kopduğu bu kolektif varlık, bu topluluk, hayatın kendisidir, zihinsel ve maddi yaşamdır, insanî etkinlikler, insanî hazzır, insansal varlıktır. Proleter devrim iktidarı demokratik olarak paylaşma yanlısı değildir, tersine, **bu demokrasiyi, bu iktidarı ve proleterleri insanlığın, Gemeinwesen’inden ayıran her şeyi tasfiye etmenin kaçınılmaz ihtiyacından doğar. “İnsansal varlık, insanın gerçek Gemeinwesen’idir.”**

* * *

ölçüde kolektif olarak gerçekleştirilen bu güç çalışına, küçük grubumuz içinde birçok defa ihraçlar ve terteklerle sonuçlanan belirleyici farklılıkları betraklaşmasına ve bu uluslararası tartışmanın merkezileştirilmesine yaradı. Kimi zaman tartışmanın sertliğine ve kendi içimizde ya da kamuya açık çatışmalara rağmen, bu tartışmaların – uluslararası bütün bir yapılanma sayesinde – merkezileştirilmesi, grubumuz için yalnızca programal bir ilerleme sağlamakla kalmadı, aynı zamanda sosyal-demokrasi solunun mütasavvırlarıyla aramızda çok açık bir sınır çekmemize de yaradı. Bu anlamda söz konusu tartışmaların neden olduğu harcamamız [once] militan enerjiler almamaya, bu merkezileştirilmesini tartışmaları yalnızca vazgeçilmez olarak kabul etmiyor, aynı şekilde proletaryaya karşı oluşumunun bütün burjuva parti ve ideolojilere göre hareketimizin daha belirgin bir sınırlanmasına [tanımlanmasına] yönelik militan oluşumumuz için yararlı da buluyoruz.

³ Burjuva biçimsel mantık dilinin ortaya koyduğu bütün zorluklara rağmen, mümkün olan en açık [kesin] biçimde komünizm kavrayışımızla, devrimin öznesi sorunun ifade etmeye çalışıyoruz burada. Bizim için söz konusu olan, uygulamayı bekleyen bir ideal değil, ama sermaye toplumunun yıkıcısı olan harekettir... böylece bu olumsuzlama eylemlerini gerçekleştirecek olan toplumu inşa etmek, yaratmaktır. Bir idealistin inancının tersine, devrimin gerçek öznesi, bilinç ve irade güysilerine birliktir bir dâhi değildir; tarihi yönelim olarak eylemleri belirleyici bile olsa, falan ya da filân grup da değildir, ne de işçilerin yoğun olarak yer aldıkları bir proletaryaya birliği. Devrimin gerçek öznesi, kurulu düzeni yıkacak olan örgütsel komünist merkez olarak, Parti olarak, yapılanmış bir güç olarak proletaryadır yalnızca. Sosyal-demokrasi inancının tersine, “trade-unionist” proletaryayı devrimci proletaryaya dönüştürecek olan onun kendi yönetimi de değildir. Tersine, – doğrudan, olağan ve yasal bir görüş açısından değil de, tamamen tarihi, genel ve uluslararası bir açıdan – devrimci bir yönelimin ortaya çıkmasını belirleyen devrimci bir güç olarak proletaryadır.

Nihayet, hâkim ideoloji akımına karşı ve şaşırtma pahasına da olsa, kendimizi bir üst soyutlama seviyesine koyduğumuzda iddia ediyoruz ki, toplumsal bir hareketten komünist bir hareket oluşturan komünistler ya da proletaryaya değildir; tam tersine, etkin bir olumsuzlama olarak onu zorla kabul ettirmeye yetenekli devrimci bir sınıfla tarihte ilk kez proletaryada karşılaşılan tarihsel bir hareket sıfatıyla **komünizmdir**. Tarihi olarak sınıfın en kararlı unsurlarını seçip alan komünizmdir. Onlar da gelecek devrimin ve Partinin yönetimini doğurtmak üzere her zaman **proletaryanın bütünü**n çıkarlarını ileri sürerler.

⁴ “Ve nihayet, her ulusun burjuvazisi özel ulusal çıkarlarını korurken, büyük sanayi, çıkarları bütün uluslarda aynı olan ve kendisi için ulusal olma niteliğinin çoktan ortadan kalktığı (...) bir sınıf yaratır.” Marx/Engels, “*Alman İdeolojisi*”, s. 94, Sol yayınları, 5. baskı, 2004.

⁵ Özellikle revizyonizmin ta kendisi olan Bernstein’in, “Marx yanılmıştır” demek yerine, “değişen toplumdur” demeyi tercih ettiğine dikkat edin. Ve bunu bir kanıta destekleyebilir her seterinde.

⁶ MEW, Cilt XXXVIII sf. 176 ve 188 [ahmance] Burada söz konusu olan, Engels’in Berlin’deki August Bebel’e Londra’da yazdığı 13 Ekim 1891 ve 24 Ekim 1891 tarihli iki mektuptur. Engels savaş yanlısı [belirsiz] tutumunu bu mektuplarda dile getirir.

⁷ Çok sayıda marksist-leninist örgüt, revizyonları bu cümleleri en önemli noktalar gibi göstererek gerçekleştireyorlar. Öyle ki bu, ulusalcılıkların hakkı göstermek için teoriyi değiştirmeye, bozmaya kadar varıyor.

⁸ Komünistlerin tavır ve kuşaklar boyu süregelen tezleriyle, küstahça bu tezlerle karşı yönelmiş revizyonizm aramızdaki karşıtlığı açıklığa kavuşturarak, merkezi tezlerden her biri için (burjuva devletin, demokrasiinin, değerinin, cephecilik vs. olumsuzlanması amacıyla) bu türden açındırmalar yapılabilir.

TEZLER

1 Bugün insanlığın karşı karşıya olduğu devasa sorunlar (sömürü, sefalet, savaş, açlık, insana yabancılaşmış [dışsallaşmış] emek, yığımsal işsizlik vs.), kapitalist gelişme ve barbarlığın ayrılmaz ve zorunlu sonuçlarıdır. Bu sorunlar yalıtık olarak ele alınma yerine, tüm dinamikleri içinde, yani tarihin son sınıflı toplumu olan kapitalist sistem çerçevesinde hem ilkel toplumdan komünizme uzanan tarih yayının bir uğrağı hem de dünya çapında komünist toplumun kuruluşunun maddi koşullarına yol açan sürecin bir anı olarak üstlenilir, ele alınır... evet yalnızca böyle ele alınırsa gerçekten de – teorik ve pratik bütünlükleri içinde – karşı konulabilirler. Komünizm insanlık tarihinin sonu olmayacaktır. Tamamen tersine, komünizm, [yani] insanların evrensel bir topluluk hâlinde oluşumu, özel mülkiyeti, toplumsal sınıflar, devleti vs. ortadan kaldırarak gerçek insan tarihinin doğuşu anlamına gelecektir.

* * *

2 İlkel toplum, bizzat kendi sınırlılığı yüzünden yok oldu. Burada insanoglu [insan türü], kendi hayatta kalabilme (artan üreme) koşullarını üretirken ihtiyaçlarını da çoğaltarak bu sınırlı toplumun sınırlı çerçevesini parçalayıp atar. Topluluklar arası değişim (toplulukların bittiği yerde meta değişimi başlar), onların iç gerçekliklerini git gide devrimleştirerek ve onları daha geniş bir bütünlük içinde kavrayacaktır [atalayacaktır]. Böylece nesnelerin doğrudan ihtiyaçları karşılayan yararlılıkları (kullanım değeri) ve onların değişim aracılığıyla başka tür nesneler elde etmeye yönelik yararları (değişim değerinin temeli) arasındaki ayrılmanın gerçekleştirilmesini dayatacak olan da budur. Ve bu süreç, değer çevriminin başlangıcına yol açarak ilkel toplulukların tarihsel çözülüşüne neden olacaktır.

* * *

3 Bu sürecin ilk sonucunu incelersek, dünyanın her biri farklı bir doğrudan üretim tarzına sahip – köleci, Asya-tipi, cermen vb. – çok sayıda çeşitli topluma bölünmüş olarak görüldüğünü seaptırız. Buna karşılık, bu süreci bir üst seviyeye ulaşıma götürüş açısından (dönüşerek dünya sermayesine, komünizmin kuruluşunun gerekli koşulu olan bu aşamaya kadar ulaşan paramın gelişim süreci açısından) incelersek eğer, antik dünyanın, kelimenin tam anlamıyla kapitalizm öncesi yani kapitalizmden önce var olan antik dünyanın kutuplarında, gelişmesi dünya sermayesinin bütün öngerektirimlerini, aynı şekilde önceden var olan bütün doğrudan üretim biçimlerinin dünya sermayesi tarafından ve onun içinde altlanması daha o zamandan içeren gezici ticaretin ve tefeci sermayenin varlığını çabucak fark ederiz.

* * *

4 Kapitalist dönem öncesine ait bütün toplumsal oluşumlarda siyasi, ulusal, dinî vs. belirlemelerin sınırlı niteliğine rağmen, insan her zaman üretimin amacı olarak görülür: burada değişim, bir araçtan başka bir şey değildir. Oysa genelleşmiş meta

Ama toplumsal örgütleyicilik faaliyetinin başladığı yerde, kendine özgü içeriğin ve amacın ortaya çıktığı yerde... komünizm politik örtüsünü, zarfını reddedip atar.

Bu nedenle proleter devrim, üretimin yönetimi, işçi kontrolü vs. türünden iktisadi bir soruna da indirgenemez. Tersine, toplumu örgütleyen faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi ve bunu komünizme kadar sürdürmesi için proleter devrim, insan ihtiyaçlarına karşı değerini diktatörlüğünü güven altına alan bütün karşı-devrimci kurum ve örgütsel aygıtları şiddetle imha etmek zorundadır.

* * *

47 Proletaryanın dönüştürmek amacıyla kapitalist toplumun devletini ele geçirmesini akla uygun bulan siyasi sapmayla, üretim ve dağıtım ele geçirerek problemin yönetmeye ve kontrol etmeye indirgeneceğini vaaz eden ekonomist sapma, çoğu zaman birlikte var olan bir ve aynı "teori"yi oluştururlar. En hayati anlarında kapitalist toplumu koruyan en son engelleri oluşturan bu sapmalar, tamamiyle karşı-devrimci ideolojilerdir. Bu nedenle proletarya onlara karşı koymak, ortadan kaldırmak ve gömmek zorunda kalacaktır.

* * *

48 Besbelli ki proletarya, ayaklanma aşamasının öncesinde ve bütün ayaklanma dönemi boyunca, üretim araçlarını (fabrikalar, haberleşme merkezleri, madenler, tarlalar vb...) ele geçirmek ve onlardan kendi ihtiyaçları için yararlanmak zorundadır (sermaye artışı mekanizmasını dengeleştiren ve bu andan itibaren üretimle dağıtım tamamen başka temellere yönlendirmeye koyulacak olan da işte bu olgudur)... ama tüm bu faaliyetler, uluslararası ölçüde genelleşmiş ayaklanmanın zaferini hedefleyen temel amaca yönelmek zorunda olacak ve örgütlü karşı-devrimin imhasını gerçekleştirmeksizin toplumu yönetmeyi hedefleyen bütün yanılsamaları kesinlikle reddedecektir. Bunun için de proletaryanın Parti olarak örgütlenmesinin ve merkezileşmesinin mümkün olan en iyi biçimde tamamlanmış olması vazgeçilmez bir koşuldur. Yalnızca **tarihsel programına** sıkıca sarılmış **Komünist Parti**, bölgesel dağılımları, yönetime katılma kuruntularını, demokratik federalizm eğilimlerini ve – toplumsal çalışmaya karşı özel işin, dolayısıyla meta ekonomisinin yeniden örgütlenmesinin kaynağı olan – bağımsız üretim birimleri arasındaki değişim hayallerini engelleyerek merkezleşmiş ve merkezi bir faaliyeti gerçekleştirebilir. Sadece Komünist Partisi ve onun merkezi eylemi, proleterlerin hepsine ortak bir yön verir ve karşı-devrimi siyasi-iktisadi-toplumsal bakımdan ezmek için güçlerin azamî ölçüde yoğunlaşmasını güvence altına alır.

* * *

49 Silâhlı ayaklanma mücadelede niteliksel bir sığırama oluşturmaz, ama bu sığırayış geri döndürülemez değildir. Silâhlı ayaklanma burjuva devleti yıkıp ortadan kaldırmaz. Bu devlet, ona dayanarak olan bütün temellerin tasfiyesiyle gerçekten yıkılabilir yalnızca... ve bu, ne bir ülkede ne de bir ülkeler öbегinde mümkündür. Bu nedenle ayaklanmanın başarılı olduğu proleter kalelerde, dünya kapitalist toplumunun bu bölümlerinde proletarya, sahip olacağı iktidarı kamulaştırmalar yapmak ve – siyasi, askeri, iktisadi, propaganda amaçlı vs – bütün alanlarda sermayeye karşı mücadele etmek için kullanmak zorundadır. Üretim ve dağıtım kendi gereksinim ve zorunlu ihtiyaçlarıyla,

* * *

44 Bilinçli bir varlık olarak, bir Parti olarak var olan komünist hareket, uzun tarihî mücadelesinde, **ücretli emeğin ortadan kaldırılmasıyla proletarya diktatörlüğü** arasındaki ayrılma birliği her zaman daha açıkça ortaya koyarak kendisini karşı-devrimin bütün güçlerinden ve ideolojilerinden ayırdı. Kapitalist üretim ilişkilerinin yıkılıp ortadan kaldırılması, sınıf hâkimiyetini zorla kabul ettirmek üzere dünya proletar devletinin, dünya proletaryasının devletinin yani proletaryanın örgütlü ve merkezi gücünün zorla eyleminin (değer yasasına karşı olan insanî ihtiyaçların zorbalığının) sonucu olacaktır kaçınılmaz bir biçimde. Bu devlet ne özgürdür ne de halkçı, zira farklı sınıfları birleştirmeyen ne de halkın “değişik” tabakalarını. Bu devlet, Parti olarak örgütlenmiş proletaryadır özellikle. Ve o, örgütlük davası temelinde kurulmaz, ama bütün gerici güçleri devrimci terörle ezme gerekliliği temelinde kurulur. Genel olarak otorite karşıtlığı adına devletin zorunluluğunu tümünden yadsıyan veya geçiş devletinden “özgür”, “halkçı”, “demokratik” bir devlet ya da proletar olmayan güçlerin de katılacakları bir devlet yaratacaklarını iddia eden çeşitli akımlar, proletarlar arasında kavram kargaşalığı yaymaya katılmakla kalmazlar yalnızca, üstelik nesnel olarak karşı-devrime hizmet etmiş olurlar.

* * *

45 Proleter devletin bugünkü burjuva devletle, bir “işçi” hükümetiyle vs. ile hiçbir alakası yoktur. Proletarya mücadelesinin amacı, “devletin politik gücünü ele geçirmek ve onu kendi hizmetine koymak” değildir, çünkü bir burjuva devlet (kim yönetime yönetsin) kaçınılmaz olarak sermayeyi yeniden üretecektir. Burjuva devleti proletaryanın yararına kullanma çabalarının hepsi hayaldir, “gerici” bir hayal... burjuva devletin ve değerlenen [atarak gerçekleştirilen] değerlin zorbalığına karşı ortaya çıkan bir işçi ayaklanmasının yıkıcı etkilerini saptırmak gayesiyle karşı-devrimin kullandığı en iyi yöntemlerden biri. Proletarya mücadelesinin amacı, tersine, **burjuva devletin ve onun iktisadî-toplumsal iktidarının baştan aşağı, tamamen yıkılmasıdır**. Burjuva devlet ne kendiliğinden söner ne de asla sönecektir; bu devleti ve onun içinden çıkıp geldiği ve karşıtlığında da kendisini yeniden ürettiği metasal ve demokratik diktatörlüğüyle birlikte şiddet kullanarak yıkmak ve ortadan kaldırmak gerekir. Kendiliğinden sönecek olan tek devlet, tersine, proletaryanın devleti (“yanı devlet”) olacaktır... gelişimi, sağlamlaşması, yayılması içinde, bizzat sermayenin tasfiyesi sürecinde sönüp gidecektir.

* * *

46 Yani **proleter devrimin** “toplumsal reformlar” gerçekleştirilmek üzere devletin yönetimini işgal etmekle hiçbir alakası yoktur. Buna karşılık, başlangıç noktasından nihai amacına kadar proleter devrim, burjuva toplumun bütün gücünü (askerî, iktisadî, ideolojik, siyasi...) tamamen yıkılmasının toplumsal gerekliliği yüzünden toplumsal bir devrimdir. Proleter devrimin amacı komünist toplumdur... insanın gerçek varlığının onun toplumsal (kolektif) varlığından ayrılmış olması olgusundan hareketle, **insanın gerçek topluluğunun, Gemeinwesen'inin kuruluşunu, yani insansal varlığı** amaçlar. Açıkta ki bu toplumsal devrim, mevcut iktidarın devrimini istediği ve onun yıkılıp dağılmasını bir gereklilik olarak gördüğü ölçüde politik mücadeleyi de kapsar.

üretiminde, bütün kapitalizm öncesi toplumların tersine, zenginleşme en son amaç olarak çıkar ortaya, para da yegâne ereklige dönüşür. Paranın biriktirilmesi, – değişim, dolaşım vb. gibi paranın – tüm diğer işlevlerinin karşısında belirleyici duruma geçer ve böylece, çok büyük [uzun ve geniş] bir sürecin sonunda onları birleştiren biricik topluluk olarak, insanların ortak tek varlığınımsı gibi kabul ettirir kendini. Değişimin gelişmesi, üretimin amacı insanın ve zenginleşmenin hedefi yaparak, sermayeyi üretimi ele geçirmeye zorlar.

* * *

5 Paranın sermayeye dönüşümünün bu tarihî süreci, sermayenin uluslararası ölçüde yoğunlaşması ve mekekleşmesi sürecidir ve aynı zamanda üreticilerle onun üretim faaliyetinin nesnel koşullarının ayrılması sürecidir, ya da daha açık bir ifadeyle, yaşamı üretimin araçlarından yoksun olduklarından – devlet yıldırganlığı sayesinde özgür emekçinin yaratılmasıyla – ücretli kölelere dönüşmek zorunda olan bütün üreticilerin şiddetle mülksüzleştirilmeleri sürecidir. Kendinden önceki bütün üretim biçimlerini dünya ölçüsünde altalatarak ve bizzat kendi yıkılışının maddi koşullarını geliştirerek kapitalizm, insanlığın bütünü için sınıfsız bir topluma doğru basit bir geçiş biçiminden başka bir şey olmayan bir sisteme dönüşür ve böylece sınıflı toplumlar çevriminin son aşamasını oluşturur. İnsanlığın tarih öncesinin sonu olan yıkılışı da buradadır.

* * *

6 Kapitalizm kendinden önceki bütün üretim biçimlerinden, **evrensel özüyle** olduğu gibi (bütün insanlığı birleştirmenin koşulu), aynı şekilde sınıf karşıtlıklarını basitleştirerek ve şiddetlendirerek de farklılaşır: toplum iki büyük düşman kampa, birbirine meydan okuyan iki sınıfa (burjuvazi ve proletarya) bölünmüştür.

Kapitalizm geliştirerek kendi ortadan kalkışının koşullarını doğurur... bütün gezegenimizi siliş süpürecek olan silâhları yaratarak değil yalnızca, ama özellikle bu silâhları tutup kavrayacak insanlar, yani proletaryayı üretmek ve yoğunlaştırarak hazırlar sonunu.

* * *

7 Proletarya geçmişteki bütün sömürülen sınıfların mirasçısıdır... çünkü yaşamının, daha doğrusu hayatta kalma mücadelesinin koşulları, geçmişte sömürülen sınıfların maruz kaldıkları insanlık dışı koşullar, proletaryada doğrudan ulasır, mirasçısıdır, çünkü proletarya onların önceki mücadelelerinin bütün derin nedenlerini kendinde yoğunlaştırdı. Ama yine de proletarya, geçmişin sömürülen sınıflarından farklıdır... çünkü geçmişteki sömürülen sınıfların kendilerine özgü toplumsal projeleri yoktu; çünkü mücadeleleri – tarih dışı ve hayali – kaybedilmiş eski toplumu yeniden kurmayı deneyen basit tepkiler çerçevesini aşmanın maddî olanaksızlığı içindeydi.

İnsanın insanlıktan çıkarılmasına karşı, insan yaşamının değerlin diktatörlüğüne tâbi olmasına karşı, sömürüye karşı yürütülen yüzyıllık mücadele, proletaryaya tarihte ilk defa devrimci bir vesileyle yani insanlığın bütünü için geçerli ve iletilebilir uygarlıkla bağlarını tamamen koparan gerçek ve uygun toplumsal bir nedenle üstlenildi: sermayenin ve onunla birlikte sınıfların, sömürünün, özel mülkiyetin, bütün devletin vs. yok edilmesi... ve komünizmin kurulması.

Yani bu mücadele, yalnızca bir sömürülen sınıf tepkisi değil, aynı zamanda ve de özellikle, – kavramın en genel anlamında, var olan praksisın alt üst edilmesi anlamında – dünya çapında bir komünist partisi olarak örgütlenmek ve programını üstlenmek zorunda olan tarihsel açıdan devrimci bir sınıf eylemidir.

* * *

8 Önce – “üretim” veya ekonomi tarafından kendileri için belirlenmiş – “kendinde” [yani varlığının bilincinde olmayan] ve [ancak] daha sonra – siyaset yaparak – “mücadele eden” sınıflar yoktur. Sınıflar yalnızca uzlaşmaz ve karşıt örgütsel güçler olarak mevcuttur, yani “üretim ilişkileri” ne ve uzlaşmaz çıkarlara ayrılmaccasına bağlı olan mücadele ve karşıtık hareketlerinin içerdiği eylemlilik [pratik] içinde belirlenirler. Burada üretim terimi, özel olarak şeylerin üretimini kasteden dar [doğrudan] anlamında değil, ama genel anlamı içinde ele alınmıştır... yani bütün [insanların] yeniden üretimi; sömürünün yeniden üretimi; birbiriyle uzlaşmaz iki kampın (sömürülenler ve sömürülenlerin) yeniden üretimi; bir yandan birlerinin özel mülkiyetinin, öte yandan varlık koşullarının üretiminin gerekli araçlarından bu birleri tarafından yoksun bırakılmış diğerlerinin de durmadan artan sayılarının yeniden üretilmesi; ve nihayet, mülk sahipleriyle (özel mülkiyet dünyasının savunucuları), pratik yaşamlarının tanımını içinde bizzat varlıkları bu dünyaya karşı olanlar arasında durmadan şiddetlenen uzlaşmazlığın yeniden üretimi anlamında ele alınmıştır.

O halde proletarya ve burjuvazi karşıtık uzlaşmazlıkları tarafından belirlenir: kapitalist üretim ilişkilerinin kendisinde simgeleştiği muhafazakâr parti olarak, gerici güç olarak burjuvazi; güncel toplumun olumsuzlanması olarak, tahripkâr parti olarak ve komünizmin taşıyıcısı sıfatıyla proletarya.

* * *

9 Burjuva topluma özgü çelişki, insanlığın tümünü kapsayan olan sermayenin bizzat içinde bulunur. Sermaye – değerlendirilen değer sıfatıyla – kendi özünü, yalnızca üretici güçleri geliştirerek ve devrimcileştirerek gerçekleştirtir. Bunun sonucu da, bütün metaların üretiminde toplumsal bakımdan gerekli emek süresinin kısalmasıdır; bir başka ifadeyle – bütün ürünlerde, emek gücünde, üretici sermayede vs. – genel değer kaybına yol açan budur. Yani üretimin hareket noktası ve bizzat amacı (sermayenin kendiliğinden artışı), bizzat harekete geçirdiği araçlarıyla önlenemez bir çelişkiye girer (üretici güçlerin devrimi eşitir değersizleşme)... Her krizde üretici güçlerin yığın halinde tahripbyle kendini ortaya koyan, kapitalist üretim ilişkilerinin değışmez gerici niteliğini gözler önüne seren ve üretici güçlerle olan bu çelişkiyi (yalnızca devrimci proletaryanın en son sonuçlarına kadar ıtebileceği bir çelişkiyi) her an patlamaya hazır kılan da budur.

* * *

10 Sermaye, nesnel olarak ne iktisadi anarşiyi (kendi yasaı) ne de – değer, o olmaksızın sermayenin var olamayacağı değerin yegâne üreticisi – proletaryayı (komünizmin taşıyıcısı!) ortadan kaldıracak güte değildir. Sermaye, [tek tek] her özel sermayenin değerlendirilmesini arttırmaya çalışabilir yalnızca, ama bu, genel değerlendirilmenin tutumunu [hızını] düşürerek gerçekleştirebilir ancak... kapitalist toplumsal sistemin bizzat varlığını iktisadi, toplumsal, ideolojik ve siyasi açılardan yeniden sorun olarak ortaya

kopuşu (aralıksız onlarca yıldır süregelen karşı-devriminin zaferinin ürünü olan bir kopuş), dahası sermayenin proletaryaya saldırma ve onu “parça parça” yeme arayışları da dikkate alındığında... ağıttır ki proletaryanın kendini ortaya koyduğu dönemlerde, bütün şiddet eylemlerini üstlenen ve proletar mücadelenin gelecekteki genişleme ve gelişme ufuklarını – bütün zayıflıklarına rağmen – belirleyenler aşırı derecede farklı, kendi aralarında uyumsuz ve büyük ideolojik zayıflıklar taşıyan gruplardır. Bu eylemler karşısında devlet cihazi, silahlı reformist gruplar (bizzat burjuvazi tarafından oluşturulmuş veya değil), içinde yer aldıkları bu azınlık proletar grupların – daha sonra onları sistemin reformunun gücüne dönüştürmek amacıyla – ideolojik zayıflıkların, merkezileşmemiş ve henüz yönelimlerini belirleyememiş olmaları olgularını kullandılar. Böylece bir “öğüte karşı öğüt” savaşımını dayatarak, bu azınlık proletar grupları bölmei amaçlar ve çoğu zaman da bu amaçlarına ulaşırlar. Proletaryayı, çıkarlarını ve mücadelesini daha baştan birbinden ayırmış olan askerleşme kuramının bu tipik ideolojileri (“ömek” eylem efsanesi, “kendinde şiddet”, yığınların yenilebilirliğiyle karşıtık içinde olan “öncünün yenilemezliği” masalları vs.), bu azınlıkları proletaryaya, çıkarlarına ve mücadelesine bağlayan bir köprü, bir araç oluştururlar, bu ideolojiler, böylece bu azınlık grupların doğrudan doğruya proletar işyan programından toptan ve tamamen vazgeçişin kavramları (“uzun süreli halk savaşı” gibi) üzerinde temellenen kapitalist savaşlarda ve bu savaşlar tarafından sınırlandırılmalarına hizmet ederler.

* * *

43C Proleter azınlıkların bu tasfiyesi, kapitalist toplumun felâketli çürüyüşünden doğan enerjinin – bu toplumun devamı ve bölgesel savaşlar yaratma – yönünün değıştirilmesi ve onun bu istismarı, proletaryayı her tünden reformizmin kurbanlık koyunlarına, öğüte karşı öğüt savaşımın edilgen seyircilerine dönüştürür... ve bir kez daha söylemiş olalım, geçmişteki karşı-devrim dönemini [1923’ten bu yana] mümkün kılan bu oldu. Bütün bunlar, komünist program ve teorübeler bütünlüğü üzerinde temellenen merkezileşmiş bir yönetimin (sermayenin bütününe karşı olan bu azınlık grupları, bu yeniden ortaya çıkan güçleri tek başına yoğunlaştıran ve merkezileştiren bir yönetimin) yokluğu olgusuyla mümkündür. Krizin gelişmesiyle ve proletaryayı parça parça bozguna uğratma taktik çıkarına rağmen, sermaye, politikalarını benzeşleştirmek zorundadır (tek bir kriz politikası vardır: sömürü oranlarını arttırmak ve her yerde direnmeleri ezmek, sindirmek)... işçilerin cevabının uluslararası ölçüde benzeşleşmesini kolaylaştıran nesnel koşulları üreten de budur. Bu, zafer için gerekli ve vazgeçilmez, ama tek başına yeterli olmayan bir koşuldur.

Bu yüzden de söz konusu olan, proleter gücün merkezileştirilmesidir. Eleştiri silâhıyla silâhlarmn eleştirisi ustaca ve fililen birleştirmeyi, aynı şekilde her alanda pasifizme karşı koymayı, bütün görünimleri içinde reformizme karşı mücadele etmeyi bilen bir yönetimde [önderlik] donanmaktır söz konusu olan. Bu yönetim kendini yalnızca pasifizme karşı, genel olarak şiddet karşıtlığına karşı sağlamlaştırmakla kalmayacak, ama bütün biçimleri altında reformizme karşı – çok “radikal” bir seçenек oluşturması nedeniyle – özellikle silahlı reformizme karşı da sağlamlaştıracaktır. Bu sonuncusu, silahlı reformizm, en mücadelecı proleterleri, onları geleneksel olarak kontrol eden parti ve güçlerden kopararak tasfiye etmek ve kazanmakla yükümlüdür tam da.

amacıyla başına geçerler. Pasifizm yani genel olarak terör karşıtlığı gibi, "bütünlüğü içindeki" işçi sınıfının şiddetle "kişisel" şiddet eylemleri veya "şiddet"le "yıldırıcılık" arasındaki sosyal-demokrat ayrımlar da karşı-devrimci ideolojinin utamınca kendini ortaya koyuş biçiminden başka bir şey değildirler, ne de başka bir şey olabilirler.

* * *

43a Terörizmi veya – gelişiminin ilk dönemlerinde zorunlu olarak azınlıkta olan – işçisel şiddetle kinayıp mahkûm etmek, reformizmin ve karşı-devrimin genel bir pratiği olduğu her ne kadar doğrusu da, bundan şiddetin ve silâhlı eylemin kendiliğinden devrimci olduğu sonucunu çıkarmak, asıl amacı, burjuva ve reformist bir projeye hizmet ettirerek proletaryanın mücadelecisi kesimlerini sınırlamak ve tasfiye etmek olan ideolojik bir sahmalıktır. Silâhlı mücadelelenin kendinde devrimci erdemler veya "insani sapkınlıklar" içerdiğini kabul etmek; terör onu geliştiren sınıfın programından, kaçınılmaz olarak bu şiddetin gerçek içeriğini ve biçimini belirleyen sınıf tarafından taşınan gelecek tasarımımdan bağımsız olarak özünde iyidir ya da kötüdür demek... tarihin materyalist kavramına karşı çıkan her türden iradeci, idealist papazvârî ahlakçı görüşlerdir yalnızca ve devrimci eylem için bir engel oluşturmurlar. Toplumsal devrimin zorunlu olarak şiddetle gerçekleştireceği kesindir; ama şiddetin kendisinin zorunlu olarak devrime götüreceğini söylemek, tamamiyle bir yanlışlıktır. Reform ve devrim, hiç de şiddetin kullanılıp kullanılmamasında olgusunda farklılaşmazlar, ama genel toplumsal eylemin, reforme edilmiş sistemin yeniden üretilemesinin hizmetinde veya karşıtı olmamasıyla ayırt edilir tam da. Burjuvazi de savaşında silâhlı mücadeleyi kullanır... Burjuvazının muhtelif bölünmeleri, reformistler, envai türden milliyetçiler de, kısmen veya tamamen devletin başına geçmek, onun biçimini değiştirmek, yaratılan artı-değer artışımdan en büyük payı kendisine garanti eden kapitalizmin tip veya biçimindeki değişiklikleri zorla kabul ettirerek çıkarlarını savunmak için her zaman şiddete ve silâhlı mücadeleye başvurmışlardır. Alabildiğine ağır biçimde silâhlanmış, liderlerinin de kendilerini bir o kadar "devrimci" olarak ilân ettiği bu mücadeleler, hiçbir biçimde reformlara karşı devrimin öne sürülmesini oluşturmazlar, [ama] pekâlâ proletaryaya ve devrime karşı reformların ve kapitalist savaşın ifadeleridir.

* * *

43b Proleter görüş açısından bir mücadeleyi, silâhlı olup olmaması veya bildirir, broşür vs. dağıtıp dağıtmamasıyla ya da önderlerinin toplantılar yapıp yapmaması, süreklî yayımlar çıkartıp çıkartmaması olgularıyla toplumsal bakımdan nitelenebilir kalkışmak da bir o kadar sağma olacaktır. Bu her ne kadar böyle olsa da, bu konudaki kafa karışıklığı proletaryanın safımda hep vardır ve proletaryanın tarih sahnesinde her yeniden görünüşünde önemli bir rol oynar. Pasifizmin ve reformizmin proletarya tarafından reddi, gerçek bir devrimci yönelimle billurlaşmamış bu ret, böylece silâhlı ve şiddete dayanan her şeyin devrimci olduğu zehabına kapılır... besbelli ki bu da, – silâhlı veya değil – reformizmin tarafından kullanılmıştır böylesi durumlarda. Proletarya ve öncüsü güçlerini merkezileştirmeye, eylemlerini ve ufkunu geliştirmeye ulaşamadıkça, askerî sorunu ayaklanmaya uygulamadıkça... bu çeşit kafa karışıklığı ve bunun istismarı her zaman mümkündür. Üstelik sömürü, mücadele ve bilinç seviyelerinin aynı olmayışı, aynı zamanda proletaryanın tarihinde yaşadığı örgütsel ve kuramsal büyük

koyan ve kaçınılmaz biçimde her seferinde daha derin ve daha şiddetli krizlerle sonuçlanan, her seferinde daha güçlü büyüme [gelişme, genişleme] safhalarıyla kendini ortaya koyan da işte budur.

* * *

11 Demokrasi, ilkel toplumun dağılışımdan, gelişimin, metanın, özel mülkiyetin, sınıflı toplumun gelişmesinden, tarihsel olarak bireyin hazırlanmasından, yaşamının üretiminde insanın kendisinden ayrılmasımdan doğar. Gelişimi, değerin insan ihtiyaçları üzerindeki diktatörlüğünün gelişimidir, sömürülen sınıflara karşı devlet terörünün gelişimidir. Değerlenen değerin ve metanın fetiş karakterinin topyekûn hâkimiyetle, kapitalist yıldırıcılık [terör], yani demokrasi doruk noktasına ulaşır. Söz konusu olan, özel bir çevre ya da basit bir hâkimiyet biçimi değildir, söz konusu olan, – birbinden yalıtık ve kopuk bireylere ayırıştırarak [atomize ederek] ve onları itibar [kurmaca] temeller üzerinde birleştirerek – sermaye toplumunun sürüp girmesini sağlayan değişmez özürdür. Yaşamın bütün alanlarını altalayan demokrasi, ona özgü bu topluluğun, yani para topluluğunun, mantıkî sonucu halka varan özgür-rekabetçi-ulusal-yurttaş-bireyin üreticisi olan topluluğun (devleti oluşturan sendika ve parti yapılarımları çerçevesindeki herkes) mümkün tek topluluk olduğunu ileri sürmek için, çıkarları uzlaşmaz olan sınıfların varlığını çaresiz biçimde reddeder aslında.

* * *

12 Demokratik hak ve özgürlükler, insanları meta, özellikle de emek gücü metasının alıcı ve satıcıları olarak ilişkiye geçiren kapitalist toplumsal ilişkilerin yasal düzenlenmesinden başka bir şey değildir. Yani bu düzenleme, proletaryanın sınıf olarak olumsuzlanmasındır. Bu durumda meta sahipleri, yasal bakımdan özgür ve eşit bireyler olarak karşı karşıya gelir, ilişkiye geçerler. Ama mülk sahipleri arasındaki bu eşitlik ve özgürlük ilişkisi, burjuvalarla proleterler arasındaki ilişkilerin (üretim araçlarının özel mülk sahibi birleriyle, emek güçlerinin dışında bütün mülklerden yoksun diğerleri arasındaki ilişkilerin) dondurulmuş ilişkisinden daha fazla bir şey ifade etmez. Burjuvazi için özel mülkiyet egemenliği, proletaryanın tamamen mülksüzleştirilmesinin egemenliği demektir.

İdeolojik bir mekanizma olarak demokratik hak ve özgürlükler, yalnızca sermayenin değerlenmek için ihtiyaç duyması halinde alıcı bulabilecek olan emek gücünü satan proletaryanın özgür yurtaşlar olarak atomizasyonunu gerçekten güvence altına alır ve kesimler. Demokratik hak ve özgürlükler, her seferinde daha fazla kan ve değer yaratmaya veya ölmeye mecbur proleterleri, aralarında karşılıklı ve özgür rekabete zorlar. Demokratik hak ve özgürlükler, zorbalık, şiddet ve zorlama araçlarıdır ve demokrasisinin yani burjuva hâkimiyetinin çok önemli bir silâhını oluşturmurlar.

* * *

13 Burjuva ideolojileri (ufukları kendi sömürü sisteminin sınırlarını aşmayan dar kafa burjuva anlayışının ifadeleri), toplumun burjuvazi ve proleterya arasındaki kutuplaşmasının gerçek boyutlarını sürekli olarak gizlemeye çalışırlar. Böylece burjuvazi, demokrasiyi açıklamak için kendi demokrasi görüşü açısından hareket eder, toplumu açıklamak için de – üretim tarzının geçici niteliğini saklamaya çalışarak – doğrudan var

olandan, tarih dışı bir görüş açısından yola çıkar. Burjuvazi, devrimci gücü, bu toplumu yok etmeye yetenekli biricik gücü yani proletaryayı özellikle gizler. Proletarya ise tersine, ne türden olursa olsun hiçbir ideolojiye ihtiyacı olmaması, basıyormaması nedeniyle, tarihsel oluşundan [gelecekte] korkmaz. Diktatörlüğünü, bütün sınıfların ve kendisinin olumsuzlanması süreci olarak iletir sürer. Proletaryanın varlığı, kapitalist toplumun olumsuzlamasıdır ve bu toplumun felâketi doğası, proletaryayı toplumsal sistemin tümünü ve bütün ideolojilerini yer yüzünden süpürüp atmak için onu uluslararası bir güç olarak örgütlemeye zorlar.

* * *

14 Demokrasinin bizzat gelişimi, sınıflar arasındaki sınırları durmadan belirsizleştirerek [silererek] kapitalizmin gelişmelerin basitleşmesinin ve şiddetlenmesinin güncel önemini gizlemeyi üstlenir... bu [olgunun], gelişimi içinde yeri geldiğinde en alısından bir karşılığı [muglâklığı], asıl olarak da toplumu birbiriyle uzlaşmaz olan iki sınıfa değil, ama az çok belirsiz ve esnek çok sayıda ulama bölerecek biçimsel ve karmaşık bir mevzuat [statü] bütünlüğü üzerine temellenmiş muglâklığı geliştiren özgün ideolojik biçimler tarafından doğrulandığı görüldü.

Örneğin toplumun bir kutbunda yer alan sözde ücretlilere ilişkin yasal biçimlerin hepsi, devletin tüm yapısının burjuva doğasını gizlemeye çalışır böylelikle... Sözgelimi ordu su-bayrakların veya devletin, şirketlerin, polislin üst düzey idarî erkânının ve her türden bürokratin durumunu budur... bu zati muhteremler, bu kılıflar altında tarafız kategoriler, hiçbir sınıfa ait olmayanlar olarak tasnif edilir, daha da kötüsü... “emekçi tabakalar”la bir tutulurlar.

Toplumun diğer kutbunda da tamamlayıcı bir olay gelişir: sözde mülkiyete ilişkin yasal biçimlerin hepsi (“köylü” kooperatifi, tarımsal reformlar, zanaatkar esnaf vs.), [aslında] artı-değer üretmeleri amacıyla sermaye tarafından birleştirilmiş geniş proletar yığınların (yani ücretli karakterleri kılık değiştirmiş olan geniş yığınların) varlığını nesnel olarak gizler.

Bu mekanizma, diğer pek çoğu gibi, proletaryanın farklı tabakalarını, [her biri] özel çıkarlara sahip ve birbirine karşıt kesimler [tabakalar] olarak, yani kentli/tarımsal, çalışan/işsiz, erkek/kadın, “işçi”/memur, kol emekçisi/kafa emekçisi vs. gibi sunmaya çalışır bize. Bu karmaşık ideolojik süreç, burjuva baskı ve sömürü yönetimini [rejimini] ayakta tutmaya yardım eder, düşmanımızı gizler, onu kopuk kopuk yansıtır, sınıfımızı da bölünmüş ve sayıca zayıf olarak gösterir. Sürtüp giden burjuva hâkimiyetinin bütün sırrı, proletaryanın gerçekte ne olduğunu anlamasındaki ve de sınıf katdeşlerinin (Dünya’nın neresinde olursa olsun, burjuvazinin bilerek oluşturduğu kategorilerden [ulamlardan] hangisi olursa olsun) mücadelesini kendi mücadelesi olarak tanımasındaki (tarihî bir güç olarak oluşmasının vazgeçilmez koşulu bu) zorluklar olarak özelenenilir böylece.

Gelişimi içinde sırası geldiğinde bu cehennemî çevrim [süreç] de, proletaryanın müca-delesiyle, yaygınlaşmasıyla ve zaman içindeki düşümüşüne eğilimiyle düzeinin [sistemini] çöküşünün artı arda gelen dışavurumlarında [ifadelelerinde] parçalanıp dağılır ve bir bütün olarak kapitalist toplumun – her zaman komünist azınlık önderlerinin sınırlı bilinçlerinin de ötesindeki aynı çıkarlar ve aynı tarihsel projeyle belirlenen – aynı

mnümkün olan bütün anlatımların kendilerini koydukları an ve yer olarak tanımladı... çünkü bizzat yaşamın kendisi artık bütün anlamını yitirmişti. Böylece sanat, çürüyüşü irinlenmeye varan kapitalist sistemin açık yarası olarak, bölünüp ayrılmış bir alan [getto] olarak sıkıcı bir durumu baştan savmanın aracı yerine geçer. Sermaye, duygular/dünceler ne olursa olsun yazmay, söylemeyi, resmetmeyi teşvik eder... ama ortaya çıkan sanatsal ürünlerin, yaşamın **temsili** alanında kalmaması, hiçbir şekilde yaşamın **denüştürülmesine** yönelik sınırları aşmaması kaydıyla. Bu sınırlar içindeki söz konusu [sanatsal] ürünler, bütün diğer mallar gibi bir mal [meta] olmaktan daha başka bir şey değildir.

Halkçı sanat, anarşist sanat, “proleter” sanat ve onun “işçisel” sefaletçiliğine gelince... sefaletin içinde sadece sefaleti göstererek ve göstererek proletaryayı sömürülen sınıf koşulları içinde hoşnut kılmak amacıyla proleter sefaletin en çarpıcı görüntülerini ululaştırmayı hedefleyen çeşitli demokratik ve reformist önerilerdir yalnızca.

Bütün radikal reformistlerimizin savunduklarının tersine, sanatın yabancılaşması, yalnızca sefaletin soyutlamasını yapan sanat olgusunda yer almaz (solcu sanatçılar tam da bu boşluğu doldururlar!), ama kapitalist toplumu yeniden üreten ve güçlendiren burjuva devletin bir unsuru olarak **yabancılaşmış yaratıcılık, yaratıcılığın yabancılaşması** olgusundadır tam da.

Komünist devrim, sınıflı toplumun bir ürünü ve sermaye düzeninde parçalanmış, bölünmüş bir insan faaliyeti olarak sanatı (“proleter” sanat da içinde olmak üzere) ortadan kaldıracak; sanatın yabancılaşmış bir biçimde cevap verdiğini iddia ettiği insanın yaratıcı esintilerini gerçekleştirecektir.

Sanatın, daha genel olarak sermaye iktidarı altındaki farklı etkinliklerin bölünmüşlüğüne bu proleter yıkımı, ruşeym halindeki ilk ifadelerini burjuva terör ve hâkimiyet araçlarının becerikli, akıllıca sabotajlarında; makinelerinin baltalanmasında; silahların ele geçirilmesinde; devletin kontrollerinden kurtulmak ve onu yamulmak için geliştirilen usullerde; rapor alarak işe gitmem, montaj zincirini yavaşlatmak hatta durmasına yol açmak gibi hilelerde; seçimlere katılmamada; sınıfımızın yaygın olarak ortaya koyduğu bütün yaratıcılık ve hayal gücünde... bu dünyanın isyancı birliğinde daha bugünden buluyor (ve bu, işçisel eski bir gelenektir!).

Genel ayaklanma, alabildiğine yaratıcı “sanatsal” bir olgu ve **sanatın devrimci biçlenişinin** hayafî derecede önemli bir adımı olacaktır.

* * *

43 Proletarya, sınıflı toplumların özünde olan şiddetin yer almadığı sınıfsız bir toplumun yaratıcısıdır. İçinden çıktığı topluma gelince... Bu toplum, burjuva yıldırganlığı [terörü] üzerinde temellenir... ve bu, burjuvazinin uyguladığı yıldırganlığın az ya da çok açık biçimlerinden bağımsız olarak böyledir. Karşı-devrimin “resmî”, “gayri resmî” beyaz devlet terörü canavarlığı, proletaryayı **devrimci şiddet ve kızıl terör** uygulayarak bu teröre karşı koymaya zorlar (ve bunu belirler).

Bizzat bu terörist toplumun toprağında kendiliğinden bitiren devrimci şiddetin örgütlenmesi ve onu uygulamaya karar, genel bir katliam önlemek ve yeni toplumun doğum sancılarını azaltıp doğumunu çabuklaştırmak için belirleyici öneme sahiptirler. Bu nedenle komünistler, bu şiddete karşı çıkmakla kalmazlar yalnızca, üstelik yönlendirmek

kendi insanlığım, kendi insanı iğdütülerini, kendi enerjisini baskılayacak duruma gelmiştir.

Meta toplumu, şeylerin özel mülk sahipleri olarak ve bu şeylerin aracılığıyla ilişkileri olan insanları yaratır yalnızca. **Külliye yabancılığımsı cinsellik, cinsel hazzın doruğuna ulaşmadaki gelişmiş iktidarsızlık**, kitle olarak, bir bütün olarak gerçek insanı ilişkilerin olmayışının açıkça görülen somutlaşmalarıdır.

İnsanlar cinselliklerini doğrudan yaşamlarıyla, yaşam enerjileriyle yaşamıyorlar, ama toplum tarafından dayatılan o göz alıcı görüntüler ve vücutlardan oluşan tüm şu aracı nesneler yoluyla yaşıyorlar tam da, daha iyi bir ifadeyle, insanın insanı kurdu yapan vücutlar aracılığıyla, silah ve zırhlardan oluşan araçlar sayesinde yaşıyorlar cinselliklerini.

Burjuva toplumu, yurtaşın özündeki bu hadımlığa, yaşam enerjisini sürekli biçimde tahrip eden cinsel isteğin bu bastırılmasına karşı kendi cevabını da geliştirdi... Bu cevap, cinsel olan her şeyin ticarileştirilmesinden [metalaştırılmasından] ibaretir: kadınlar satılır, erkekler satılır, çocuklar satılır, cinsel haz görüntüleri satılır, plastikten kadın ve erkek organları satılır, şişirme kadın ve erkek mankenler satılır vs.

Aynı anda tüm burjuva devlet yapısını sarsan ve onu sorgulayan proletaryanın her devrimci kabarcığında... bugünkü toplumun işlevişi için vazgeçilmez olan gelişmiş cinsel doyumsuzluğun gerçek pratik eleştirisini başlatan ve devrimleşmeye koyulan insanı ilişkilerin bütünüdür, buna karşılık, her başarılı karşı-devrimde, devrimin geri çekiliş safhasında, bireysellik ve cinsel doyumsuzluk her yerde hazır ve nazırdır.

Komünist devrimin herhangi bir başka merkezi sorununda olduğu gibi, burada da devrimin asıl düşmanı reformculuktur, toplumun özünün aynı kalması kaydıyla gerçekleştirilen irili ufaklı taminatların bütünüdür. Böylece özgür aşkın, cinsel ilişki özgürlüğünün ve cinsel hazzın gerçekleştirilmesinin ideolojileri, tam da kapitalist toplumunda, bir şey veya bir hizmet satmak için yürütülen basit propaganda metotlarından daha fazla bir şeyler olduklarında bile... bütün bu ideolojilerin amacı, proletaryanın devrimci enerjisini tahrip etmek, sapırmak, başka alanlara kanalizasyonla emektir.

Gerçek insanı hazzın, ona atfedilen bu bezirgân gülmüklüleriyle, iğrençlikleriyle hiçbir alakası yoktur.

Tarihsel olumlanışı [kesinlenişi] içinde **komünizm, insan türünün gizli hazalarının** tümünü özgürleştirir her çeşit köleliği ortadan kaldırarak, cinsel ve maddi zevkin, bedensel ve orgazmik hazzın **insanı** ilişkileri, insanın **insancılığını** ve **insan** türünün kendisini bugün hayal bile edilemeyecek seviyelere kadar geliştirecekleri bir toplum olarak çıkacaktır ortaya.

* * *

42 Değişimin gelişmesi, insanı etkinliklerde giderek daha önemli kopmalar ve ayrılmalar oluşturdun... ve sonuçta bu etkinliklerin bütün biçimlerini, giderek kadiri mutlak bir güce dönüşen Deger Yasası egemenliği altına soktu. Sermaye, insanı faaliyetlerin [praksis] her alanını altalayarak, insanların bütün yaratıcı faaliyetlerini kendine mal ederek ve kendi birikim ihtiyacının gerçekleştirilmesine yönlendirerek tamamladı bu süreci. Yaratıcılığı, insan faaliyetlerinin geriye kalamadan kesin bir biçimde ayırdı ve böylece sanatı, yaratıcılığın kendini ifade etmesinin yegâne alanı olarak,

olumsuzlanmasının doğrulanması da her seferinde daha bir söz götürmez biçimde çıkar ortaya.

* * *

15 Devrimci kriz dönemlerinde bu iki sınıftan her biri, karşılıklı uzlaşmazlıkları temelinde diğerine karşı kendi içinde birleşir.

Burjuvazinin çeşitli bölünmeleri, pazarların ve üretim araçlarının yeniden bölünmesinde özel çıkarlarını gerçekleştirme [öne sürüp kesinlemedik] için, bıkıp usanmadan aralarında mücadele ederler, ama proletarya silahlanmış olarak ortaya çıkar çıkmaz ve komünizm heylâsi karşılımları dikilir dikilmez... burjuvalar arası bütün rekabet yerini dünya burjuvazisine bırakmak üzere ikinci plâna geçer ve burjuvalar sınıf savaşına en iyi şekilde karşı koyabilecek yetenekteki, en kararl, en güçlü, en uygun bölünmüşün etrafında toplanırlar. Karşı-devrimin genel olarak sınıf düşmanına karşı meydan okuyuşunun bu biçimi, başka özel biçimlerin düzenlenmesini dışlamaz: toplumun – ikisi de proletaryayı kontrol etmeye çalışan – iki burjuva çete halinde kutuplara bölünmesi, bu biçimlerden biridir.

Devime karşı koyabilmek için birliğini, yalnızca iç kutuplaşmasıyla alması olarak kullanabilmesiyle değil, aynı şekilde burjuvalar arası kutuplaşmanın (bir sınıfın diğer bir sınıfa karşı olduğu gerçek bir kutuplaşmaya göre sahne bir kutuplaşmadır bu) savunulmasındaki yeteneklerine gelince... art arda gelen karşı-devrimler, burjuvazinin bu esnekliğini [bu maharetini] gerçekten de doğrultuyor.

Proletaryaya gelince... rekabet zincirlerini kıldığı andan itibaren, tarihi düşmanına karşı mücadelede birleşerek, bir güç olarak çıkar ortaya; yani sermayeye meydan okumada en yetenekli, en kararl, en güçlü, en uygun bölünmüşlerinin etrafında Parti olarak merkezileşir. Bu anlamda, sermayenin can alıcı birikme merkezlerini (büyük sanayi, madenler, ulaştırma, haberleşme ağları vb.) felce uğratma yetenekleri nedeniyle proletaryanın stratejik olarak önemli kesimleri [sektörleri] vardır kuşkusuz. Bu sektörler ille de en kararl sektörler demek değildir, ne de devrimin yaygınlaşmasını en fazla garanti eden kesimler. Aynı şekilde başka kesimler de vardır: işsizler, genel olarak veya özellikle henüz işgüçlerini satın alacak birilerini bulamamış (ya da bulamayacaklarını bilen) genç proletarlar (çoğu zaman sınıf dışı adlandırmalar altında gizlenen gençler, öğrenciler veya işsizler gibi kesimler). Bu sonuncular, hareketin niteliksel sıyrımında (mücadelenin etkin genelleşmesiyle, kitlelerin sokağa inmesiyle, yerel dayanışmacı birlikçiliğe, toplumun iktidarı genel sorununu ister istemez ortaya koyan bu yeni duruma karşı artık burjuvazinin ne kesin ne de kısmi reformlar öneremeyeceği yerel birlikçiliğe geçilmesiyle birlikte, her zaman şirketlerin dar görüşlü yöneticileriyle bağları koparmak anlamına gelen niteliksel sıyrımında) belirleyici bir rol oynayabilirler. Ama bu müthiş devrimci enerji, yalnızca merkezileşmiş Parti olarak örgütlense, örgütlendiği zaman, kelimenin tarihî anlamında bir güç olur, bir güce dönüşür. Bu olmaksızın söz konusu enerji savrulup silinecek ve hatta karşı-devrim tarafından onun çıkarları için bile kullanılabilir. Öte yandan bu hareket, tamamlanmış komünist bir program ortaya koymaksızın, bütünüyle devrimci olan bir yönetime donanmaksızın merkezi bir parti olarak da oluşamaz. Ve aynı şekilde, komünist yönelim ve program, bu hareketin (çok geniş ve güçlü de olsa)

doğrudan sonucu değildir, ama komünistler tarafından garanti edilen bilinçli, iradi, tarihi uzun ve zor bir mücadeleyle devrimin ve Parti'nin yönetim organına, canlı bir güce dönüşmüş tecrübelerinin sonucudur tam da.

* * *

16 Tarihi mezar kazıcısının gelişmesine yol açan kapitalizmin gelişmesi, aynı zamanda onun [mezar kazıcısının] mücadelesinin başlıca koşullarını da belirler. Proletaryanın mücadelesinin burjuvazinininkiyle aynı veya benzer olabileceği anlamında değil, ama sermayenin gelişmesinin, bu mücadelelerin bizzat koşullarını **uzlaşmaz biçimde** belirleyerek doğurması ölçüsünde proleter devrimi bütün önceliklerden **farklı ve eşsiz bir devrim** kılması anlamında.

* * *

17 Kapitalizmin hiçbir tarihi geçmişi olmaması bir gerçekliği yaratarak aynı zamanda **sömürülen** [ve] **devrimci** bir sınıfı doğurması işte böyledir, bir başka deyişle, özgün toplumsal bir projesi olan geçmişin hiçbir devrimci sınıfı, aynı zamanda sömürülen bir sınıf değildi.

* * *

18 Böylece burjuva toplum, bütün özel çevrelerin [fabrikaların, sınıfların] **olumsuzlanması** olan özel bir çevreyi (proletaryayı) geliştirir. Kapitalist toplum, bu sıfatla oluşmaya ve **bütün sınıfları ortadan kaldırmak** için hakim sınıfa dönüşmeye kararlı bir sınıf doğurur. Yani proletarya, eksiksiz gerçekleşmesi kendi kendini yok etmesi demek olan bir sınıftır. Geçmişin devrimci sınıfları, gerici güçler olarak durumlarını sağlamlaştırmanın savunusunda yeni bir hakimiyet biçimi kurmak için kendilerini iktidar ve özel bir çevre olarak koyuyor, tanıtıyorlardı. Proletarya tersine, bütün hakimiyet biçimlerine, bütün sömürüye, bütün devlete son vermek için çıkar ortaya.

* * *

19 Kapitalizmin evrensel niteliğinin, savunulacak ne ulusal ne bölgesel ne de sektörlere bağlı hiçbir çıkarı olmayan proletaryayı evrensel bir sınıf olarak doğurması böyledir.

Proletaryanın tersine burjuvazi, özel çıkarlarını öne sürerek devrimini gerçekleştirmekle kalmadı, kendi özü olan rekabet, pazarların tekrar tekrar bölüşümü için onu kendi içinde şiddetli parçalamalara ve bütün düzeylerde dalışmaya zorluyor. Burjuvalar arası birlik (anonim şirketler, tekeller arası anlaşmalar, ulusal devletler, devlet gruplaşmaları, dünya devleti vs.) her zaman ticari ve/veya sınıf savaşlarına en iyi koşullarda karşı koymak amacıyla yapılır. Bu birlik her an parçalanabilir, farklı özel bölümlerine ayrışabilir. Bundan dolayı, birleşmiş olduğu zaman bile burjuvazinin eylemi, bölünmeyi içerir, bütün barış evresi, yalnızca gelecek savaşın bir aşamasıdır.

Proletaryanın bağrındaysa tersine... ne kadar kısmı olursa olsun her eylem evrenselliği içerir, yani bölgesel ve sektörel olarak sınırlı da olabilsen, sınıfımızın sermayeye karşı olan [tek bir] eylemi [bile], dünyanın dört bir yanında aynı olan çıkarlarımızın doğulanmasını ve dünya çapında [evrensel] toplumsal devrim için yürütülen savaşımı içerir.

üretim biçimlerini yıkarak ücretliliği zorla kabul ettirdi, böylece insanı işkenceden farksız bir duruma (fransızcadaki iş sözcüğünün karşılığı olan "travali", latince bir işkence aracı tanımlayan "traepaliun" sözcüğünden gelmektedir), emekçi durumuna indirgeyerek özgür emeği geçegenimizin bütününe yaydı.

Proleterin ürünü, işte [ücretli çalışmada] külliyen elinden alınmıştır, bizzat kendisine yabancılaştırmış, dissallaştırmış; özünde, yaşamında, hazırlarında yadsınmış ve kendi etkinliğinin ürününe yabancı kalmıştır.

Sacmalığın alkışlatılmasıyla boy ölçüştüğü bir faaliyette terim, kanını, yaşamını vermesinin de ötesinde... bir insan olarak diğer insanlarla doğrudan ilişkilerinden, yani cinsil yaşamından, insan türünden ayrılmıştır.

Sürdürmeye zorlandıkları bu faaliyete [yani] işe karşı ve kendilerini buna zorlayana karşı mücadelede, yalnızca bu mücadelede, proleterler tekrar insan olarak ortaya çıkar ve böylece –bu mücadelenin genelleşmesi ve sonuçta toplumun bütünü bir sorun olarak ortaya konulması içinde – insan etkinliğinin nihayet **insan için insanca** bir faaliyete dönüşeceği **komünist bir topluma** yönelik ilk adımlarını atarlar.

* * *

40a Sermaye, herkesin ona bağlı olduğu bir faaliyet yaratır işten (insan olduğu gibi değil, ama "yaptığı iş"le, bugünkü toplumda "meslek", "iş" anlamına gelenle değerlendirilir). Bununla, burjuva toplumun bütün ideolojilerinin işten **insanın özünü** yaratmaları olgusuyla daha iyi uyuşan bir şey yoktur ve bu ideoloji, "kazanacakları" yaşamlarını her gün yitiren milyonlarca yurttaş tarafından tekrar tekrar üretilir ve desteklenir.

Bununla uyum içinde olan kapitalist toplumun bütün ideolojileri, **fedakârlık**, **fedakârlık** ve bütün duyguların, heyecanların ve duyarlılığın içe atılması üzerinde temellenmiştir... bedensel, fizikî, insanî hazırların ve tutkuların açığa vurulması üzerindeki baskıyı bir aklama olarak din (marksist-leninist devlet dini de buna dahil olmak üzere) fedakârlığa, fedakârlık da işe uygun düşer.

Yoksul proleter üzerine yapılan safalet edebiyatı ve solcu övgülerden, her türden yobaz [dinci ya da solcu] takımının dogmalarına kadar, "bugünkü yaşam"nda bütün hazırları baskı altına alarak, bütün zevklerini yadsıyarak ve fedakârlık içinde yaşamak zorunda olan bir insanın kendini gerçekleştirmesinin alanı ve ödülü olarak bize "öbür dünya"yı [ya da] "geleceğin toplumu"nu ve ölümlü öneriyor herkes bize.

* * *

41 Sermaye düzeninde yaşamsal olan her şey feda edilmelidir ve yaşamın kendisi de bir fedakârlıktan daha fazla bir şey değildir. İnsanoglu **vücudundan**, hazırlardan, cinsiyetinden, **yaşamsal enerjisinden** ayrılmıştır.

Uyarılığın yüzyılları diye adlandırılan yüzyıllar, kanımıza canımıza bütün varlığımıza işleyip vücut buldular...

İş, polis, aile, din, okul, televizyon, hapishane, akıl hastaneleri vs. (kısaca devlet), insan olduğu iddia edilenin içinde insanlıktan çıktığı, bozulduğu ve ürettiği genel bir ortandan çok daha fazlasını ifade ederler... ezilmiş, birbirinden ayrılmış, birbirlerine karşı insanlardan oluşan **bu kitleyi birleştirirler (onların parçalarını)**, Sermaye düzeni altında insan, insanı sevmeye yeteneğinden yoksundur, insanın düşünmesine dönüşmüş insan,

23 Bu, zorunlu bir biçimde proletaryanın sınıf olarak yani dünya çapında bir parti olarak, dolayısıyla mevcut toplumsal düzenin bütününe karşı olan örgütsel ve merkezi bir güç hâlinde oluşması demektir.

Proletaryanın sınıf olarak örgütlenmesi, emek güçleri metaların özgür ve eşit satılabilir olan proletarlerin rekabeti tarafından sürekli biçimde yok edilme eğilimindedir. İdeolojik-siyasi-askeri güçlerin hepsi, burjuva düzenin ve toplumsal barışın üzerinde temellendiği bu bütümlü pürçüklük durumunu [atomizasyonu] sağlamlaştırmayı pekiştirir. Proletarya, özü gereği hem burjuvazinin uzlaşmaz hasmı hem de onu sürekli tehdit eden bir güç olmasına rağmen, bu koşullarda o, yani proletarya, kapitalist düzene karşı olan toplumsal uzlaşmazlığının silik bir duygusundan daha fazlasını taşımaz, halkın içinde eriyip kaybolmasıyla yok olmasıyla onun siyasi bir eklenişine dönüşme eğilimindedir. Sınıf olarak proletaryanın burjuvazi tarafından olumsuzlanmasının öylesine çok sayıdaki ifadeleri olan demokratik cepheler, ulusal birlikler, halk veya ulusal kurtuluş cepheleri, nasıyon-sosyalizm ya da ulusal sosyalizm vs. işte bu alanda gelişip serpilirler.

* * *

24 Fakat sınıf uzlaşmazlıkları, kaçınılmaz olarak tekrar ortaya çıkmaya başlar. Kendi özü gereği var oluşunun yalnızca bütün sınıf ittifaklarını, bütün cepheleri dışlayarak mümkün olduğunu açığa vuran proletarya, daha güçlü, daha metin, daha kararlı bir sınıf olarak, bir parti olarak yeniden çıkar ortaya. Proletarya, burjuva “devrimi” denilen dönemlerde bile, diktatörlüğünü ve devrimci terörünü örgütlemeye çalışan bir sınıf olarak çıkmıştır ortaya... Böylesi bir program karşısında burjuvazi, en “ilerici” bölünmeleri de dâhil, hep birlikte karşı-devrimin kan içiciliğini, terörünü kanıtlamak üzere, toplumun en “gerici” kesimlerini üzerine kapatarak korkuyla geriler.

Proletaryanın mücadelesinin, aynı düşmana karşı savaşında burjuvazinin kimi bölünmelerinin mücadelesiyle zamanda ve mekânda birçok kez düşümeştiği kesin (“düşmanlarının düş-manlarına” karşı mücadele olarak adlandırıyor du bunu Marx), ama kendi sömürücüleriyle olan toplumsal uzlaşmaz karşıtlığı sürekli olduğundan, burada söz konusu olan, kısmı, sınırlı ve siyasi bir çıkışmaydı yalnızca. Proletarya için, bu aynı mücadele [burjuvazinininkiyle] çıkışan mücadelesil, bir bütün olarak burjuvaziyi, bütün bölünmeleri dâhil bir ve aynı karşı-devrimci siyaseti göze alıp üstlenmiş olan burjuvaziyi, olduğu hâliyle, toplan tehlikeye sokan bir güç sıfatıyla ortaya çıkmaya götürür onu kaçınılmaz olarak.

* * *

25 Küresel bir sistem olan kapitalizm, proletaryayı dünya ölçüsünde bir sınıf olarak geliştirerek komünizmi gezegenimiz ölçeğinde mümkün kılar. aynı zamanda devrimin genişlemesi ve proletarya örgütlerinin niteliğine ilişkin temel programasal görünüşleri de belirler:

- İlk muzafer ayaklanmaları ancak Dünya'nın beirli bölgelelerinde gerçekleşecek olan komünist devrim, zorunlu olarak dünya devrimidir... **ya genişler ya da sönüp gider!**

ekonomisi sisteminin (bütün kırılıkların kaynağını) temellerini savunmakla kalmıyorlar, ama kaçınılmaz bir şekilde proletaryaya karşı devletin geliştirdiği kemer sıkma politikalarına da destek oluyorlar. Sanki proletarya yeterince sefalet içinde değilmiş gibi, çevreciler ona kemerleri daha fazla sıkmayı, daha “doğal” olmayı öneriyorlar... [bu amaçla] “doğal” ürünler satışında en iyi ticari temsilcileri oluşturuyor, burjuvazinin hiçbir sektörde uygulamaya cesaret edemediği sömürü oranlarını ve kemer sıkma politikalarını öneriyorlar. Eğer proletaryayı et yerine otaklarda (yani otla) beslemek mümkün olsaydı, bu çevreciler için ne harika bir olay olurdu! Gerçekle değer üretimiyle belirlendiği hâlde bugünkü toplumu bir tüketim toplumu olarak tanımlayan şu akıl almaz efsane [“tüketim toplumu” efsanesi] üzerinde temellenen çevreciler, sıkı ekonomik önlemlerin ve kemer sıkma politikalarının en yüzüstü temsilcileridir.

Kırların terk edilmesi nedeniyle meta üretiminin yıkıcı etkilerinin, her seferinde daha önemli boyutlara ulaşan ölüm oranlarına yol açtığı bir dönemde, kapitalist gelişmenin, yaşamsal ortamların kırılmasına bağlı doğuştan gelen düzeltilemez fiziki bozuklukları ve onmaz, çaresiz hastalıkları doğurduğu bir zamanda... proletaryanın sisteme karşı isyanı sürüyor ve enval türden çevreci karşısında, gelişimi içinde devrimini zorla kabul ettirmek için şüphesiz atılması gereken fazladan bir engelle karşılaşmış olacak.

* * *

39e Sermaye, proleter insanlığı, kendi artısının kaynağı ve bir iş [emek] aracı olduğu ölçüde yeniden üretir ancak. Aile, okul, dinsel kurumlar [örneğin camiler, cem evleri], yardım kuruluşları, hapishaneler vs. proletaryanın kendini proleterler olarak ürettiği “fabrikalar”, insanlığın [insan türünün] kendini basitçe sermayenin emek gücü olarak ürettiği kurumlardır. Nereden bakarsak bakalım bütün bu kurumlar insanın değil, ama ücretli kölenin üretimine belirlenir. Ve komünist devrim tarafından içinden çıkıklaırları topluma birlikte ortadan kaldırılacaktır.

Özel mülkiyetin ve kapitalist toplumun bizzat yeniden üreticileri olan bu kurumların, kendi kendilerini yeniden üretmeleriyle toplumsal devrim arasında var olan açık uyumsuz karşıtlığı inkâr etme olanaksızlığı karşısında revizyonizm, [yani] sosyal-demokrasi, bu karşıtlığın varlığını – devrim sonrası azamî programlarında yer alan – atlamış bir biçim altında kabul ettirecek bir tarzda (komünizmde aşırılıklarından arındırılmış bir okulu veya “proleter aile”yi savunacak kadar açıkça utanmaz olamadıkları için), böylece bu kurumlara karşı olan bütün mücadeleyi balatlayarak koyar sorununa ortaya. Hiç şüphesiz proletaryanın bütün gerçek mücadelesi, gerçekte bu kurumlara karşı oldu ve değişik biçimler altında onlarla çatıştı. Bütün derin proleter isyanlarda, yalnızca kilise [camii ya da cem evi], hapishane gibi kurumlara karşı değil, aynı zamanda özü bir o kadar özel mülkiyeti ve devleti üretmekten ibaret olan, bizzat yapısının art-değer üreticisi bireyi üretmeyi, bir aile mülkü olarak “döl”ünün bakımını sağlamayı, sermayeye ihtiyacı duyduğu emek gücünün üretiminde gerekli işin cins ve yaşlara bölünüşünü korumayı, ücretliliğin ve sömürünün sürdürülmesinde gerekli disiplini yaratmayı vs. amaçlayan okula, aileye karşı da uzlaşmaz bir muhalefetin ortaya çıktığını görürüz. Aileye, okula aynı şekilde hapishaneye, çeşitli din ve mezheplere, hayırsever yardım kuruluşlarına ya da sermayenin diğer benzer kurumlara karşı mücadele, temel bir mücadeledir ve bu

ettirir. Bu ideolojilerin önemi, devletsel seferberliğin bu hareketlerinden her birinin gezegenimizin proleterlerinin çoğunluğunun dikkatini başka yerlere çekmek ve böylece onun sınıfsal ve devrimci amaçlarını sapırtmaya çalışmaları olgusu hesaba alınarak anlaşılabilir ancak. En radikal feministler, taleplerinin kadınları ilgilendirdiğini ve kadınların gezegenimiz nüfusunun çoğunluğunu oluşturduğunu özellikle belirtmeyi asla unutmazlar. Göçmenleri veya göçmen çocuklarını ıralayan dış görünüşlerinin ve derilerinin renginin sermaye tarafından özellikle vahşi biçimde sömürülmesini belirleyen proleterlerin haydi haydi dünya proleteriasının çoğunluğunu oluşturduğunu söyleyen (gerçekten de böyledir) ırkçılık karşıtı hareket de benzer iddialar ileri sürer... Buradan da, yedi iklim dört bucaktan gelen her yaştan, her renkten kadın ve erkek proleterleri dünya sermayesine karşı birleştiren mücadele tarafından süpürülüp atılacak böylece ideolojilerin devrimci eleştirilerinin önemi çıkar ortaya. ırkçılıkla beraber ırkçılık karşıtlığı gibi “kadın sorunu” olarak adlandırılan birlikte feminizm de bu **gerçek mücadele topluluğu** ve onun gelişimi içinde daha bugünden yok olmaya ve yok olacaklar.

* * *

39d İnsan yaşamının gelişiminin gerekli çevresel koşullarına karşı kâr oranlarının despotluğu ve sermayenin gelişimi, kırların terk edilmesi yüzünden (ya da sermaye artışı tarafından üretilmiş bir o kadar “doğal” başka nedenle) giderek daha fazla insanın sürekli açlığa maruz kalması değil yalnızca, ama aynı şekilde bugünkü uygarlığın bizzat kalıcılığı, – denizlerin ve havanın yaygın kirlenmesi, genel bir nükleer felâket ihtimali, cıva ve kurşun gibi ağır metallerin çevremizdeki engellenemez artışı, yer yüzündeki yaşam için vazgeçilmez olan ozon tabakasının tahribi, giderek buzulların erimesine ve böylece yer yüzünün bugünkü meskün alanlarının [yakın gelecekte] sular altında kalmasına yol açabilecek sera etkisini doğuran CO₂ birikimi, gün geçtikçe daha sık ve sonuçları her seferinde daha da felâketli olan nükleer, kimyasal ve sınırlı “kazalar”, gezegenimizin büyük yerleşim merkezlerindeki bütün yaşam imkânlarının kelimemin tam anlamıyla toptan sürdürülemez (yaşanılmaz) hale geliş vs. gibi diğer “ayrıntılar”dan söz bile etmeksizin – içlebilir su kaynaklarının, atmosferin kapitalist tahribi sonucu orta vadede Dünya üzerindeki yaşamla uyumsuz hale geldi.

Türümüzün gerçekten insanca yaşamı için gerekli bütün çevresel koşulların yıkımına yol açan nedenleri ve gelişmiş kirliliğin temellerini ortadan kaldırdığı ölçüde komünist devrim, [yani] proleter devrim, bugünkü uygarlığın barbarlığına karşı geçerli tek seçeneği oluşturmaktadır.

Çevreci hareket, yaşam koşullarının tümünün gelişmiş bozulmasına verilen burjuva bir cevaptır. İster parlamenter olsun ister parlamentoya karşı, ister açıkça isterse gizlenmiş bir biçimde reformist olsun... çevrecilik, gelişmiş kirliliğin temellerine (nedenlerine) değil, sonuçlarına saldırır. Çevreciliğin asıl toplumsal görevi, giderek ağırlaşan yaşam koşulları karşısında toplumun temellerine (sömürü oranına, kâr oranına, şirketlerin rekabet gücüne, ekonomiye vs...) saldırarak – bilimsel veya değil – proleteryanın sürdürdüğü mücadeleyi bölmektir. Çevreciler, proleter mücadeleyi, temellerini savundukları sistemin aşırılıklarına karşı basit bir mücadeleye dönüştürmeyi amaçlıyorlar.

Doğaya dönüşleriyle, kirdi su artım istasyonlarıyla, kirliliğin devlet tarafından denetlenmesi gibi önerileriyle örgütlenmiş çevreciler, yalnızca gelişmiş meta

- İster bir fabrikada ister bir bölgede ister bir ülkede hatta bir ötek ülkede de olsa, proletarya, bu düzeylerin hiçbirinde amaçlarına ulaşamaz... Bir ülkenin bir tek ya da bütün şirketlerinde tarihsel bakımdan “işçi denetimi”, “üretimin özyönetimi” olarak adlandırılan uygulamaların hiçbir, üretimin kapitalist ilişkilerinin yıkılması anlamına gelmez ve hiçbir biçimde bu yıkılışın yolu da değildir. Bir hareket olarak komünizm, var olduğundan beri ülkeyi, ulusu, ulusal mücadeleyi dışlar ve onlara karşıdır. Onun gelişimi doğrudan doğruya bütün sınırların, bütün ulusların ortadan kaldırılışını içerir.

Dünya ölüsünde davranarak proletaryanın tek vücut halinde oluşumu, yalnızca karşı-devrimin işine yarayabilecek olan kooperatifi, federalizm yanlısı, özönetimsel ideolojilere karşı mücadele eden ve bütün acil talepliliğe, özel durumculuğa karşı hareketin genel çıkarlarını garanti eden örgütsel [canlı] bir merkezileştiliği gerektirir. Besbelli ki bu, bütün sınıf örgütleri (demekler, biçimsel parti, devlet vs...) ve mücadelenin bütün safhaları (hâkimiyet altındaki sınıf veya hâkim sınıf aşamaları) için de geçerlidir.

* * *

26 İşçilerin vatanı yoktur... sahip olmadıkları bir şey ellerinden alınamaz. Ulusun savunulması, ona dayanarak edilmek istenen bahane ne olursa olsun, dünya işçi sınıfına karşı yapılmış bir saldırı demektir. Burjuvazinin egemenliği altında bütün savaşlar, dünya sermayesinin iki ya da daha fazla bölünüşünü ve çıkar gruplarını karşı karşıya getiren **emperyalist savaşlardır**. Proletarya yalnızca bir tek savaşa sahip çıkar ve sürdürür: burjuvazinin bütününe karşı toplumsal savaş. Liderlerinin doğrudan niyetlerinden bağımsız olarak savaşlar, bu toplumun bağrındaki isyankâr sınıfı nesnel ve öznel olarak yıkmamanı ve sermayeyi kanıtlamanın araçlarıdır. Bu anlamda, “vatan kurtaranlar”la “emperyalistler” arasındaki savaşlar, ulusal devletler arasındaki “basit” savaşlar olmanın ötesinde, özünde **sermayenin komünizme karşı savaşlarıdır**.

Matikî devamını emperyalist savaşlarda bulan “ilerici/gerici”, “faşist/anti-faşist”, “sol/sağ” bölünüşler arasındaki burjuvalar arası çelişkiler karşısında proletaryanın mümkün tek cevabı olabılır ancak: bütün fedakârlıklara karşı, bütün ateşkeslere, bütün ulusal dayanışmalara karşı uzlaşmaz mücadele. [yani] **devrimci yenilgisizlik**... silâhların kendini sömürönlere, doğrudan onu ezenlere çevirmesi. Proletaryanın amacı, sermayeye karşı olan mücadele topluluğunun uluslararası merkezileştirilmesi sayesinde/yoluyla, kapitalist savaşı dünya proletaryasının dünya burjuvazisine karşı savaşına dönüştürmektir.

* * *

27 Proletaryanın yenilgisizliğini üretmiş olan dünyanın üçe bölünmesi, biri “kapitalist” diğeri “sosyalist” üçüncüsü de “azgelişmiş” ya da “üçüncü dünya” diye üçe bölünmesi, uluslararası proletaryanın amaçlarının ve çıkarlarının örgütsel birliğini yok ederek proletaryanın yenilgisizini sağlamlaştırmaya ve sürdürmeye çalışır.

Bu ideoloji, “masmanane biçimde” “basitçe gerçeğin tespiti” olarak kullanıldığı zaman bile, gerçekte dünya proletaryasının yıkımını içerir, zira ideolojinin bu biçimleri, proletaryanın söz konusu üç ayrı dünyanın her birinde farklı görevler üstlenmek zorunda olması olgusunu varsayar, öngerekirir [daha baştan].

Söz konusu ideolojinin ideologlarının, ("birinci dünya"da demokrasiyi derinleştirme veya yalnızca bu "birinci dünya"da sosyalizm için mücadele etme gerekliliği; "ikinci dünya"da siyasal reformlar sağlama ve "politik bir devrim" yapma zorunluluğu; "üçüncü"nde de burjuva demokratik devrim görevlerinin gerçekleştirmesi ve ulusal kurtuluş için mücadele etmenin gerekliliği [anlayış] ideologlarının), onu tutarı biçimde destekleyip destek-lememelerinin de ötesinde bu ideoloji, kaçınılmaz bir tarzda proletaryayı uluslararası bir sınıf olarak kendini inkârâ götürür; hangi bahane altında olursa olsun burjuvalar arası değişik mücadelelere, Dünya'nın yeniden bölüşülmesi için yapılan savaşıla katılması anlamına gelir.

* * *

28 Ulusal kurtuluş mücadeleleri, anti-emperyalist savaşlar, halk savaşları vs. kapitalistler arası savaşta işçileri kurbanlık koyun olarak kullanan ideolojinin özel ifadeleridir yalnızca. Emperyalizm, falan ya da filân devletin şu veya bu ölçüdeki gücüne özgü bir olay, bir görüşü değildir. Bu, bizzat sermayeye özgü, ondan ayrılmaz ve değişmez bir görüngüdür: değeri olan değerin olabileceği en küçük parçalarından her biri [her atomu], emperyalist terörün bütün öngerektirimlerini içerir. Bu yüzden bütün burjuvalar emperyalisttir ve uygulamada dünya sermayesinin en güçlü bölümlerine ayrılmazcasına bağlıdır... ve bu bağlılık, yalnızca malî sermaye ve anonim şirketlere doğrudan katımlarıyla değil, aynı zamanda görünür görünmez binlerce başka anlaşmayla da sağlanır.

Proletarya, emperyalist savaşlar karşısında, kendi sömürücülerine karşı olan mücadelesini canlandırır, huzlandırır. Bu durumda taraflar kalmakla ya da sabotajcı olmakla suçlanır, ama bu suçlamada dünya sermayesine uyarılıktan başka bir şey de yoktur zaten. Hangi bahaneyle olursa olsun, sömürücüleriyle ateşkesi kabul edemez. Tersine, sömürücülerine karşı yürüttüğü mücadelelerin gelişmesi ve sürekliliği, gezegenin tümündeki sınıf kardeşleriyle birlikte dünya sermayesine karşı yürüttüğü bu hareket, proletaryanın uluslararası ve enternasyonalist örgütünün üzerinde yükselceği temel olan dünya sermayesine karşı yürütülen bir ve aynı **mücadele topluluğunun** bağrında buluşmaya iter onu.

* * *

29 11. Tez'de açıkladığımız gibi, komünizm, hem amaçlarında hem de tarihi gelişimi içinde demokrasinin (demokratik hakların, yurttaşların, örgütlerinin vs.) canlı karıştıdır. Komünizmin gerçekleşmesi, demokrasinin üzerinde temellendiği bütün kapitalist bölünmelerin tasfiye edilmesini gerektirir. Yani komünizm, demokrasinin yıkılıp ortadan kaldırılmasını gerektirir. Proletarya için bu tezden kendiliğinden temel bir sonuç çıkar ortaya: içine girdiği mücadelelerin hangi safhasında olursa olsun, eğer proletarya demokrasiyi kabul ederse, – ister bir cephe olarak (daha "demokratik", "anti-faşist" veya "anti-emperyalist" kabul edilen burjuva bölümlerinden biriyle ittifak yaparak), isterse örgütün bir ilkesi olarak (seçimlerde, meclislerde, kongrelerde siyasi garantiler arayarak) ve nihayet, isterse nihai amaç olarak ("gerçekten demokratik bir toplumun oluşması"nı hedefleyerek) – proletarya, nesnel olarak ve bütünüyle amacından, bağimsiz parti olarak oluşumundan, evrensel insan topluluğunun ilk biçimlenişlerinden vazgeçmiş olmaz yalnızca, ama zorunlu biçimde proletarya olarak kendi var oluşunu,

belirleyici bir ideolojik unsurunu oluşturur. Yani ırkçılık karşıtlığı, ırkçı toplumun yeniden üretilemesinin en yetkin biçimidir: ırkçılığa karşı yahudi mücadelesinin düşsel topluluğu üzerinde kurulan İsrail devleti, bu bölge proletaryasının – sömürü kamplarında azamî ölçülere ulaştırılan – ırkçı kapitalist sömürüsüne yarayan ırkçılık karşıtlığını özellikle sergileyen bir örnektir.

* * *

39b İşin cinslere (veya yaşa) göre bölünmesi, ancak sermayenin tasfiyesi ve proletaryanın kendi kendini ortadan kaldırmasıyla yok edilebilecek olan bütün proletarler yaşamaların sermaye için, sermayenin emek gücü olarak üretirler [dunmadan]. Eğer emek gücü kendini yeniden üretmezse, sermayenin çalışma mekelerindeki (fabrikalar, maden ocakları, tarlalar vs.) artı-değerin yeniden üretimi garanti edilemez. Babaerki toplumun mıtasçısı sermaye, bu emek gücünü geliştirdi; ihtiyacı olduğunda her yaşan kadın ve erkeği, artık-değerin [artı-değerin], doğrudan üretimi için kullandı, hâlâ da kullanmakta. Ve özellikle de, proletar kadını emek gücünün ev içi üretiminde (emek gücü metasını genel olarak üretilemesinin bir parçasını oluşturan üretimin) asıl görevli olmaya mahkûm etti.

Öte yandan sermaye emek gücünü satın aldığıında, bu metanın değerinin tamamını yani onun yeniden üretimi için gerekli – ev içi işler, eğitim, zorlama vs – işlerin hepsini ödemiş bile olsa, ücreti alan artı-değerin doğrudan üreticisidir... ama ev içi işleri gerçekleştiren değil.

Başka şeylerle birlikte bu unsur, sermaye tarafından **proleter kadının** özel olarak ezilmesinin ve erkeğe tâbi olmasının belirleyici bir ekenini oluşturur.

Feminizm bu özel duruma verilen burjuva bir cevaptır: özellikle proleter kadının sömürüsünde var olan her şeyi, genel olarak kadınların hepsinin durumu buymuş gibi göstermeyi, kullanmayı hareket noktası olarak alır... böylece kadın ve erkek proleterlerin isyanını, bayatlamış nakaratları "genel olarak erkek, genel olarak kadını sömürür" olan sınıflar üstü bir harekete dönüştürür. Sınıf mücadelesinin gerçek karşıtlık ve çözümlerini gizleyen, saptıran ve parçalayan bir güç olarak genel anlamda karşı-devrimci bu marifetlerinin de ötesinde feminizm, proleter sömürüyü arttırmak için sermayenin belirleyici bir aracı oldu aynı şekilde. [Kadın-erkek] hak eşitliği teranesiyle feminizm, proleter kadın, onu da, doğrudan bir artı-değer üreticisi olma ve her seferinde erkeklerin yanında emperyalist savaşlara daha doğrudan katılmayı üstlenme noktasına ulaştırdı. Kadınların çalışma hakkı için yürütülmüş mücadelelerden bu yana, ulusun faal yaşamına kadının da katılması için yürütülen kampanyalardan geçerek kadınların seçme ve seçilme hakkına kadar uzanan her aşamada feminizm, proletaryaya karşı sermayenin olumlayıcı, kesinleyici bir gücü olmuştur her zaman... en güçlü gerçekleştirmesi kadın polisler, yurtsever orduda kadınların yığınsal olarak askere alınması (sermayenin bütün sivil halkı savaşına daha doğrudan katma ihtiyacının bir ifadesidir bu), parlâmenter kadınlar, kadın generaller, kadın başbakanlar vs. olan bir güç yani.

* * *

39c Dünya kapitalizminin ırkçılık karşıtlığı, feminizm vs. gibi **bölücü ideolojilerinin** amacı, uluslararası proletaryanın birleşmesine karşı mücadele

Bu projenin tersine, [proleter] mücadelenin tasfiyesi, sistemin tamininin (entipiften) çözümleri üstünü örtmenin), iyileştirilmesinin, duruma uydurulmasının bığare ek girişimleri olan ve söz konusu sorunların derin ve ortak nedenlerine saldırgan gücünden mahrum oldukları gibi, bu sorunlardan birini diğerlerinden ayrı olarak ele alıp çözmeye ve gizlemeye, dolayısıyla sermaye diktatörlüğünü güçlendirmeye çalışan – feminizm, ırkçılık karşıtlığı, çevrecilik vs. türünden – özel hareketlerin yaratılması ve böylece mücadelenin küçük parçalara ayrılması, bölünmesi yoluyla olur. Gerçekte bu çeşit hareketler, proletaryanın devrimci enerjisini saptırmaya, sırtındaki sömürüyü arttırmaya yarayan baskı ve hâkimiyet düzeneklerinin iyileştirilmesine yönelik sapmalara hizmet ettiler ve ancak buna hizmet edebildiler.

* * *

39a İnsan türü kavramının ilk kez bütün anlam ve geçerliliğini kazanması, bütün ırkları ve mümkün bütün “melezler”i içeren bir sınıf evrensel sömürüsünde içerilmez yalnızca, proletaryanın ortak çıkarlarında ve ırkçılıkla ırksal baskının yegâne insanı ve kesin çözümünü bulduğu evrensel ve toplumsal devrimini zorla kabul ettirinceye kadar geliştirmek zorunda olan bu sınıfın mücadelesinde de bulur. Barikatin öbür yanında da sömürücüler yani ırkçı ve/veya ırkçılığa karşı mutlakla birleşik biçimde davranan bugünkü toplumsal üretim sisteminin bütün ırk ve renklerden oluşan temsilcileri, savunucuları bulur.

Her ne kadar böyle olsa da, **ırkçılık** (ve/veya **ırkçılık karşıtlığı**) ideolojik bir sorun olmamanın çok ötesinde bir şeydir... Sermayenin, bir ırkın iş gücünü bir diğerine göre daha ucuza satın alması ya da proletaryanın bir bölümünün sömürülme koşullarının başkaları için olandan çok daha kötü olması olgusu, bu olgu, insanda bir insan olarak kesinlikle hiçbir çıkar olmayan ama bir ücretli köle sıfırıyla gerçekleştirdiği üretimi nedeniyle ona ilgi duyan sermayenin gerçeğini yansıtır. Sermayenin insana yönelik bu ilgisi, – tüm diğer metalar gibi – onda vücut bulmuş olan toplumsal çalışmayla [emekle] belirlenir yalnızca. Sermayenin bu ırkçı gerçeği, örneğin “yurttaş” bir işçinin işgücünün değerinin “göçmen” bir işçinkinden daha yüksek olmasını belirler (aynı şekilde nitelikli bir işçinin iş gücünün değeri de vasıfsız bir işçinkinden yüksektir); “yurttaş” işçinin ikincisine [göçmen] göre, toplumla bütünleşme, toplumsallaşma, yurttaşlaşma ve sendikali zihniyete sahip olma konularında daha fazla emek içerdiği [dolayısıyla daha “değerli” olduğu] varsayılır.

Dünya çapındaki burjuva hâkimiyetinin uluslararası örgütünde [BM] ırkçılık, gerçekte olduğundan çok daha az önem arz eder (falân ya da filân hükümetin veya şu ya da bu burjuva partisinin açık ırkçı nutukları nispeten ender görülür). Pek çok durumda ırkçılık, ırkçılık karşıtlığı maskesi altında gelişir. Böylece ırkçılığa karşı hareket, söz konusu ırkçı toplumun ve sömürünün yeniden üretilmesinde, her seferinde daha belirleyici olan ideolojik bir gücü oluşturur.

Kapitalist topluma saldırmayan bu toplumun bütün ırkçılık karşıtı yani ırkçılık temelindeki mücadeleler, uluslararası proletaryanın dünya burjuvazisine karşı bir mücadelesi olmayan bütün bu mücadeleler, devletin ve burjuva baskısının belli başlı unsurlarından birine dönüşürler. İrkçılık karşıtlığı, “İkinci” Dünya Savaşı’nın muzaffer burjuvazisinde bulur en gelişmiş ifadesini ve günümüz dünyasının bütün büyük güçlerinin

çıkarlarını yani bizzat fizikî varlığını da inkâr etmiş olur, sınıfsız yurttaşlar dünyasında eriyip kaybolarak, kendi kendini sınıf olarak inkâr eder; kendini ezenleri güçlendirerek var olan toplumsal düzene karşı uzlaşmaz bir güç (varlığının biricik olumlaması) olmaktan çıkar...

- Bir demokratik cepheye katılması halinde, çoğunluğun içinde, yurttaşlar toplumunda, “anti-faşist direniş”te boğulur gider; sınıf bağimsizliğinin ortadan kaldırılmasına ve daha sonra da devletin suranının (görünüşünün) değiştirilmesine katılmış, yardım etmiş olur.
- Demokratik haklar için mücadele etmesi durumunda, kendi düşmanının [yani] devletin silâhlarını güçlendirir.
- Demokratik merkezileşliği uygulamayı durumunda, bireyler arasındaki ayrılmalara (kendi aralarında, teorikyle pratik arasında, kararla eylem arasında, yasamayla yürütme arasında, bireyle toplum arasında vs. ayrılmalara) uygun gelen ve onlarla birlikte kaybolup gidecek olan örgütlenme biçimlerine temel [ilkesel] bir nitelik atfederek imhar etmiş olur.
- Ve nihayet, demokrasiyi nihâi amaç gibi kabul ederek, ideolojik bakımdan burjuvalaşır: bu amaç, saf demokrasi diye adlandırılan kapitalist toplumun idealinden hiç de farklı değildir.

* * *

30 “İşçi” demokrasisi (yani “işçi bir halkın yönetimi”) sermayeye özgü politikayla ekonomi, insanla toplum vs. arasındaki bütün arabuluculuk işlevlerini korur, yalıtılmış [atomize] bireylerin özgürlükleri ve parlamenter tapınısı yerine “demokratik sovyetler”i, “özgür sendikalar”ı, “bağımsız genel meclisler”i, “özgür işçi”yi vs. koyar.

İçerik ayndır: her iki durumda da özne, devrimci bir program ve yönetime sahip olan isyankâr bir sınıf değildir artık, ama “işçi” veya değil, özgür bireydir. “Burjuva demokrat” yorumuna ait olan ulusun, halkın, yurttaşın sınıf dışılığı efsanesi, “işçi demokrasisi”nin yorumuna özgü – sosyolojik olarak belirlenmiş – “işçiler”in, “proleter yığınlar”ın, “sömürülen çoğunluğun” bir o kadar burjuva olan efsanesine de uygundur. Bir kez daha belirtelim ki, “işçi” edebiyatı, kapitalist toplumun dayanagını gizlemeye ve bu dayanagı işçilerin bir kazanımı olarak yutturmaya yarar.

* * *

31 “İktisadî mücadele”yle “siyasî mücadele”, “sendikali mücadele”yle “devrimci mücadele”, “doğrudan mücadele”yle “tarıhsel mücadele” arasındaki sosyal-demokrat ayırım, işçi mücadelesini bölmek ve bertaraf etmek için kullanılan burjuva bir yöntemdir. Bu sahte ayırımı benimseyen işçi örgütü, niyeti ne olursa olsun, proletarya safında karışıklığa yol açarak örgütsüzlüğe, hareketin yönünü ve sınıf savaşının bütün özünü sapırmaya iştirak etmiş olur. Toplumsal bir hareketle önderlerinin tepesinde dalgalanan bayrağı, proleter talep ve çıkarlarla sermayenin reformist önerilerini birbirinden ayırt edemeyip karıştırmak, – proletarya mücadelesinin bütün tarihi boyunca sendikacılar ve sosyal-demokratlar tarafından yapıldığı gibi – sınıf mücadelesini burjuva terimlerle ifade etmektir.

Proletaryanın mücadelesi kısmı talepler (fiyatların yükselmesine, iş süresinin uzatılması ve/veya işin yoğunlaşmasına, proleter yığınları işsiz bırakacak olan tedbirler, devletin baskıcı ekonomik önlemlerine vs. karşı mücadeleler) temelinde başlasa bile, bu mücadele, içeriği bakımından, sömürünün artmasına (artı-değer oranı) ve bizzat sömürüye karşı bir mücadeledir... mücadelenin bu iki yönünü, sömürülen ve devrimci bir sınıf olan proletaryaya için mücadelenin birbirinden ayrılmaz iki uğrağıdır [andır]. Kriz dönemlerinde en küçük proleter ekonomik bir talep doğrudan doğruya sömürü oranına ve sermayenin kârına, ekonominin o kutsal mî kutsal ulusal rekabet gücüne bir hücum anlamına geldiği zaman, bu ayrılmazlık açıkça çıkar ortaya. Bu durumda proletaryaya ile devlet olarak birleşmiş kapitalistler arasında doğrudan bir savaş kaçınılmaz hâle gelir.

Kapitalist bir reformun mücadelenin amacı gibi görünmesi yalnızca bir burjuva yalanı değil (aynı zamanda bir yalandır. Dünya'nın bir başka köşesindeki sınıf kardeşlerinin mücadelesine ilişkin burjuva basının süzgeçlerinden geçen haberler proleterlere ulaşır ve bu haberlerde söylenen her şeyi olduğu gibi kabul etmek gerekseydi eğer... veryüzünde sınıf mücadelesi yoktur, bütün mücadeleler ulusal, dinî veya demokratiktir!), ama burjuvazinin simgesi olan bir bayraktır, hareketin gerçek zayıflığı olarak bizzat bu hareket üzerinde etkisi olan nesnel bir güçtür de.

Bu gerçekçi küçümsemek ve sınıfımızın bu nesnel zayıflığına karşı tutarlı bir mücadele geliştirmemek, hâkim sınıfın ideolojisi olarak baskın ideolojinin ağırlığının, etkisini bilmezlikten gelmek demektir.

Bu toplumdaki isyankâr hareketin gerçekte ne olduğunu ortaya koyması, öncü bölümlerine (yakınlamadan önceki bütün süreç boyunca ve pek muhtemeldir ki hemen sonrasında da kaçınılmaz olarak azınlıkta kalan proletaryanın öncü bölümleri) üzerinde temellenerek olur ancak... o zaman, bugünkü toplumu açıkça yadsıyan "ücretli işin [emeğin] ortadan kaldırılması" türünden sloganlarla ayaklanacaktır.

* * *

32 "Ekonomi"yle "politika", "kuram"la "kışır" arasındaki türünden başka sosyal-demokrat ikiye bölmeler [dichotomie, ikili bölü], isyankâr birliğini yıkmak ve tasfiye etmek için devrimci süreci böler. Bu kavram türünün özellikle önemli bir hâline göre, kapitalist üretim tarzı, biri "yükselen", "ilerici", "biçimsel hâkimiyet" dönemi, diğeri de "gerileyen", "gerici", "emperyalist", "gerçek hâkimiyet" dönemi olarak tanımlanmış farklı dönemlere bölünür. Sermayenin bizzat gelişimi, her zaman reformlardan, sürekli dönüşümlerden, niceliksel veya niteliksel gerekli değişimlerden oluşur (durmadan daha fazla değerklenmek zorunda olan değer).

Sermayenin uygun gelişmesi her zaman kendi içindeki en büyük reformudur, sürekli alt üst oluşudur ve niceliksel olduğu kadar niteliksel de olan zorunlu dönüşümdür (durmadan daha fazla değerklenmek zorunda olan değer): bu, birbiriyle çatışan iki safha olarak çıkmaz ortaya, ama bütün gelişmelerin (değerklenme/değersizleşme temel gelişkinin) her seferinde daha da şiddetlenmiş olarak art arda gelen düzeylerinde gösterir kendini (kapitalist üretim tarzını dönemlere ayırmamız yegâne temeli).

Bütün bu gerilemeçi kuramlar [dekadantist teoriler, bir başka ifadeyle, "emperyalizm: kapitalizminin çöküş aşaması" teorisi ve türevleri], kapitalist üretim tarzının – zamanda ve/veya mekânda – evrenselliğini yok eder, bu teoriler, son tahlilde zorunlu

garanti, karşı-devrimin bu örgütlenmelerin bağrında kabul ettirmeye çalışacağı demokratik mekanizmaların hiç birine boyun eğmeyecek olan proleter bölümlerinin kararı eylemidir. Örgütü komünistler, mücadeledeki işçilerin birliğinin bağrında ortaya çıkan proletaryanın bu gerçek yönelimini yok etmeye çalışan bütün ideolojilere karşı var güçleriyle karşı koyacaklardır, bu yığın örgütleri içinde, proletaryanın tarihî programının herhangi bir unsuru engelleyecek olan bir yöntemi – hangi bahaneyle olursa olsun – kabul etmeyeceklerdir, bu dayanışmacı birliklere karşı-devrimci yön verme çabalarının tümüne karşı mücadeleyi, bütün araçlarla ve sonuna kadar sürdürecektir, gerçek bir devrimci yönelimi harekete kabul ettirmek için mücadeleyi bütün araçlarla ve sonuna kadar yürüteceklerdir.

* * *

38 Parlâmento ve seçimler, proletaryayı her hâlûkârda yurttaşlar yığını içinde eritemenin, kurulu düzenin tümüyle uzlaşmaz olan bir sınıfın varlığını inkâr etmenin, böylece kendi hâkimiyetini yeniden kesinleme amacı içindeki o aynı burjuva ihtiyacı ifade eden ve demokrasisinin kendilerinde cisimleştiği özel biçimlerdir. Özgün işçileri, işçilerin sermayeye karşı olan günlük mücadelelerini yolundan sapırmak ve proletaryanın durumunda yalnızca bir oy pusulasının yardımıyla – barışçıl olarak – bir değişim sağlanabileceği yanılgısını geliştirmek ve bu yanılgıyı tekrar tekrar üretmektir (bu yanılgının en üst ifadesi, sosyalizme barışçıl yoldan geçiştir). Seçimler, burjuvazinin değişik bölümleri ve temsilcileri arasından, doğrudan doğruya onu temsil edecek olanı ve de proleter mücadeleye karşı baskıcı yönetecek olanları belirlemeye yarar yalnızca. Parlâmentarizm ve seçim yandaşlığı, kaçınılmaz olarak işçi mücadelesinin amacına ve usullerine sırt döner ve hangi biçim altında olursa olsun, mücadele içindeki proleterler tarafından kullanılamazlar. Parlâmentarizme "devrimci" sıfatını eklemek ve burjuva hâkimiyetinin geçersizliğini ilan etmek için onu kullanmayı istemek olgusu, proleter saflardaki kafa karışıklıklarını artırmaya yarar yalnızca (bu tarihsel olarak görüldü de) ve aslında sınıf partisinin kuruluşunu hedefleyen bütün eylemlerin tasfiyesini amaçlayan güçlü bir unsuru oluşturur (yasalcılık, liderlerin belirlediği politikalar, önemli kişilere tapınış vs.). Bu olgu yalnızca karşı-devrimin işine yarar. Düzenli olarak harekete geçirilen burjuvazinin bu hücumlarına, yani seçimlere verilecek yegâne cevap, bütün seçimsel ateşkes anlaşmalarının reddidir, yalnızca proleter çıkarlar için mücadelenin sürdürülmesidir ve sınıflar arası güç dengeleriyle belirlenen imkânlar ölçüsünde doğrudan eylemlerle seçimlerin baltalanmasıdır.

* * *

39 İktisal baskı, cinsel baskı, doğal çevrenin tahribatı vs. bütün sınıflı toplumlarda görülen olgulardır. Ama eski sınıflı toplumlardan hiçbir, kapitalizmin egemenliği altında, özellikle de bugünkü gelişimi içinde ilerleyen kapitalist uygarlığın diktatörlüğü altında ulaşılabilirliğine büyük ve sistemli canavarlık seviyesine ulaşabilmiş değildir. İnsanın yabancılığına (dissallanmasının), kapitalist toplumsal ilişkilere özgü canavarlıkların ve insanlık dışı davranışların tümünü üreten gerçek temeli, yalnızca dünya çapında bir mücadele yıkabilir. Yalnızca bir tek sınıf (proletarya), varlığında böyle bir projeye [yani] komünist devrime sahip olablime ve onu gerçekleştirebilme yeteneğine sahiptir.

aygıtlarına yapılan evrensel ve sadece onlara yönelik bir göndermeysse eğer, daha köktenci başka adlandırmalar da (işçi konseyleri, sovyetler vs.) dayanışmacı işçi birlikteliğinin zorunlu olarak onların dışında ve onlara karşı gelişeceği devletin bu aygıtlarını [sendikaları] gizleyebilirler.

* * *

37a Devrim bir örgütsel biçim sorunu değildir. Sorun, devrimin örgütlenmesinin gerçek içerigidir ve son tahlilde söz konusu olan ya sermayeye karşı işçi mücadelesinin organlarıdır ya da devrimci gücü yok etmeyi hedefleyen burjuva devletin organları. Bu sonuncu durumda, karşı-devrimci işlevlerini daha iyi üstlenmek amacıyla devletin bu aygıtlarının bütünlükleri ideolojik kılıf ya da isimleri ne olursa olsun, olgu budur.

Açıkta ki gelişen gerçek işçi birlikteliği sürecinde, proletarya, bir sınıf sıfatıyla kendi gelişimine uygun olarak, her seferinde daha bütünsel örgütlenme biçimleri geliştirecektir. Örneğin böylece, hâlâ kooperatifi anlayışların ve ulamsal görüşlerin damgasını taşıyan örgütlenme biçimleri, iş yeri ve iş kolu temeline gelişen mücadelenin örgütlenmesi tarafından geçilmiş olacaktır, bu yeni biçimler de, sıraları gelince, içerisinde bütün proletaryanın (çalışanlar gibi işsizlerin, yaşlılar gibi gençlerin de) yer alacağı ve merkezi olarak örgütlenecek olan bölgesel [ülkesel] örgütler tarafından aşılmış olacaktır, zamanı gelince bu bölgesel örgütler de, burjuvazinin tarih düşmanı proletaryayı böldüğü uluslara karşı mücadelede, uluslararası biçimlerle donanmak amacıyla belirleyici bir sıyrama tahtasını oluşturmaktadır. İçinde sermayeye meydan okumanın ve bilincin değişik seviyelerine uygun düşen dayanışmacı işçi birlikteliğinin birbiri izleyen değişik biçimlerinin yer aldığı bu süreç, hiç kuşkusuz doğrusal ve derececi bir süreç değildir; tam tersine, son tahlilde hepsi de burjuvaziyle proletarya arasındaki güç dengeleriyle belirlenen nitel sıyramalarla, ileriyne doğru atılımlarla, aynı şekilde gerilemelerle kendini gösteren bir süreçtir söz konusu olan. Bir ülke ölçüsünde örgütlenmiş ve – açıkça sınırından yana olan – sınıf örgütleri olarak işçi konseyleri, sovyetler, çeşitli sınıf işçi birlikleri [İngiltere’de “Shops Stewards”, Fransa’da Flora Tristan’ın “İşçi Birliği”, İsviçre’deki W. Weiting’in “Ardiller Birliği” gibi birlikler] özellikle proletaryanın kısmi ve parçalı çözümlere artık inanamayacağı açık sınıfların toplumsal kriz dönemlerine uygun düşen ve de iş yeri ölçüsünde ya da birbirinden yalıtılmış ulamsal tabakalar halinde yürütülen mücadeleler aştığı ölçüde – söz konusu konseyler, sovyetler vs. hâlâ ulamsal tabakalara dayalı dayanışmacı birlikler üzerinde temelleniyor olsalar da – sermaye tarafından zorla kabul ettirilmiş olan bölünmelerin aşılması sürecine, proletaryanın gerçek gelişme sürecine uygun gelen biçimlerdir. Ama bu sürecin içinde bile, proletaryanın çıkarlarını garanti edecek olan, – konseycilerin inançlarının aksine – bizzat bu biçimlerin kendileri değildir asla. Ayrıca bu, işçi demokrasisi havyarlarının kabul ettirmek istedikleri diğer biçimsel teminatlardan (egemen meclisler, seçilebilir ve yetkileri her an geri alınabilir temsilciler vs.) daha fazla güvence de vermez. Proletaryanın bir güç olarak örgütlenmesi sürecinde de, her şey bu organların gerçek eylemine, yani onun fiili yönelimine bağlıdır. O hâlde belirleyici olan, karşı-devrimin içerisinde örgütü olarak yer almaya ve onları kendi devlet aygıtının parçalarına dönüştürmeye çalıştığı böylece dayanışmacı birliklerin bizzat bağrında süren sınıf mücadelesidir. Bu durumda biricik

olarak devrimci proletaryanın eski dünyanın biricik mezar kazıcısı, sistemin felâketli çöküşünün yegâne etkin unsuru olduğunu reddedersek onun iltiyaz ve çıkarlarının değişmezliğini tasfiye etme sonucuna varır; söz konusu teoriler, yandaşlarını – bir o kadar kaçınılmaz olarak – acil talepliğin, kaderciğin, toplumsal evrimciliğin, aşamalı gelişmeciliğin ve sınıf militanlığın yok eden daha pek çok tuzağın kollarına atılmaya götürür. Bütün gerileme teoriler, salt iktisadi yaklaşım kuramlarından [ekonomik determinizm yanlış kuramlardan] daha başka hiçbir şey olmalarının, yani burjuva olmalarının ötesinde kanıtlayıcı yolları ne olursa olsun, bu sonuca varırlar en sonunda. Bütün bu gerileme teorilerinin içerdiği reformist pratikler de, sonuç olarak, – resmî anarşizmi de içeren tarihsel bir bütünlük sıfatıyla – sosyal-demokrasinin karşı-devrimci bütün pratiğinin haklılık/alep ikiliğiyle ifade edilirler sistemi olarak ve bu, “yüksele” denilen dönem boyunca – özellikle bu sahne mazetret altında – proletaryanın amacı olmalıymış... komünizmin için değil, ama tam da reformlar için mücadele (yani burjuva bir mücadele), onu sistemin içine iktisadi bir unsur (sermaye için bir “sınıf”) olarak sokmak için bir mücadele.

Bütün gerileme kuramları, burjuvazinin kendinden menkul sınıf-dışı ve tarafsız ilerleme, gelişme, uygarlık fikirleri üzerinde temellenirler... sanki burjuvazinin yönetimini altındaki ilerleme, burjuva ilerlemekten başka bir şey olabilmemiş gibi (en büyük burjuva ilerleme de, her zaman burjuva savaş olmuştur); sanki burjuva iktidarında gelişme, burjuva sömürüsünün gelişmesinden başka bir şey olabilmemiş gibi. Yani gerileme teorisi yanlışları, ilerleme-gelişme-uygarlık kavramlarını, belirli bir tarhe kadar gelişerek (daha tutarlıları için kimi jeopolitik alanlarda) ve ardından – doğrulanması çeşitli akımlara (stalinist, troçkist, lüksemburjuvaci vs. akımlara) göre değişen – yazgısız bir eşiğe ulaşıp gerilemeye, “nesnel olarak” çökmeye başlayacağı iddia edilen kavramlar olarak anlarlar ve de “ahlâk”, sanatsal çöküş üzerine kaçınılmaz bir nakarat (bu akımların çok sayıdaki dinî ve fışısimsi mezheplerle ortak yanlışları oluşturan bir nakarat) tüm bunlara eşlik eder. Bütün bunlar, mücadele içindeki proletarya tarafından mutlaka yok edilecek olan karşı-devrimci ideolojilerdir yalnızca.

* * *

33 Sermayeyi örgütsel bir bütünlük olarak inkâr eden bu gerileme ideolojisi ve sosyal-demokrat ikticilik, sosyal-demokrasinin mirasçılarının, içinde dünyayı bölünmüş olarak gördükleri ideolojik bir uyarılar bütünlüğü yaratmaya götürür kaçınılmaz olarak. Ve bu ideolojik uyarılar da, öğretilere dönüştükleri ölçüde, proletaryayı bölmenin güçlü silahları hâline gelirler. Böylece, kategorileştirmenin ve ülkelerin bölünmesinin daha eski burjuva biçimlerine, örneğin daha önce sözünü ettiğimiz dünyanın “üç-dünya”ya (“merkezi” [metropol], “gelişmiş” ve “azgelişmiş” ülkeler diye üçe) bölünmesi gibi daha ince, ama aynı işlevi gören, yani dünya sermayesinin teklifi komusunda kafa karışıklıkları yayan bölünmeler, bölgelere göre değişik hedefler ve projeler sunarak proletaryayı örgütlenmesinde ve dağıtmak [gibi] bölünmeler eklemler. Bu bakımdan “devlet kapitalizmi” ideolojisi özellikle zararlıdır: bu ideolojide göre, değişik tipte kapitalizmler, ya da daha beteri, “devlet kapitalizmi”nin devrimin bir aşamasını oluşturacağı ne gerçekten kapitalist ne de sosyalist olan “yarı yarıya” toplumlar varmış gerçekte! Kautskicilikle leninizmin değişik çeşitlemelerinden oluşmuş ve dünya çapında

genellenmiş “ruslara özgü” stalinist/troçkist bir efsaneden başka bir şey olmayan bütün bu ideolojilerin esas amacı, **kapitalist dünya devleti ve enternasyonalist proletarya** arasında var olan gerçek uzlaşmaz karşıtlığı inkâr etmek, üstünü örtmek ve gözlerden gizlemektir.

* * *

34 Bugün karşı-devrimin gücü, 1917-1923 yılları arasında yaşamış olan uluslararası büyük devrimci dalgaın bütün zayıflıklarının istismarı üzerinde temelleniyor, bu, söz konusu dönemin bir bilâncosunu yapmaya başlamış olan komünist bölümlerin siyasi ve örgütsel olarak yok edilmeleri sayesinde mümkün olabildi aynı zamanda.

Karşı-devrim, kapitalist savaşta milyonlarca işçinin kurbanlık koyunlar olarak kullanılmalarına yol açan “tek ülkede işçi devleti” efsanesini, devrimci proletaryanın cesedi üzerinde yükseltti (“tek ülkede sosyalizm” efsanesi, bu sağcı çeşitlenmelerden biridir yalnızca). Bu sözde “işçi devleti”, aynı temeller üzerinde bu türden sıfatları almış olanların hepsi gibi (Doğu Avrupa ülkeleri, Küba, Çin, Angola, Vietnam, Cezayir, Nikaragua, Kuzey Kore vs.), ne eksik ne fazla, ideolojilerinin burjuva niteliğini gizlemek gayesiyle birkaç marksist terimi gasp etmiş olan kapitalist devletlerdir gerçekte. **Komünist devrim ya dünya ölçüsünde olacaktır ya da olmayacaktır.**

* * *

35 Bugün var olan herhangi bir devleti (veya hükümeti) “eleştir” adı altında veya bir başka biçimde destekleyen bütün akımlar (stalinci, troçkist, macocu, üçüncü dünyacı, “anarşist” vs.), esas kalıbı tarihî bir güç sıfatıyla sosyal-demokrasi olmuş olan burjuva sosyalizminin yeniden güncellenmiş biçimlerinden başka bir şey değildirler. Dahası, gerçekte burjuva devlet cihazına verdikleri destek ve kapitalist savaşlara katkılarıyla bütün bu güçler, sermayenin reformlarında proletaryanın ihtiyaçlarını dönüştürme ve saptırmada belirleyicidir, burjuva düzenin korunması amacıyla, onları her an sermayenin çok birlikleri gibi davranmaya kaçınılmaz olarak götüren de budur.

* * *

36 Proudhon’dan Kautski’ye, Hitler’den Fidel Castro’ya, Stalin’den Mussolini’ye, Benstein’den Peron’a, Mao’dan Humeyni’ye, Arafat’tan Gorbacev’e ve tüm diğer reformculara kadar... halkçı, işçi yanlısı, “zenginliğe karşı”, “tekellere karşı”, “oligarşiye karşı”, “bir ülkenin mülk sahibi birkaç ailesine karşı”, “varsıllar yönetimine karşı” vs. ve “toplumsal” kurumlardan yana haması nutuklar atan büyük reform yandaşları, ilerici burjuva bölümler her zaman var oldu. Bu bölümler, sermayenin kendini reforme etme, sosyal yapısını ve üretimsel temelini durmadan devrimleştirme sürekli tarihsel eğilimine uygun düşerler... tabii asıl olanı yani ücretli işi ve insanın insan tarafından sömürülmesini koruyarak. Bu bölümlerin özgün işlevleri, kendilerini hâkimiyetin klâsik biçimlerine bir seçenek olarak sunmak (toplumu iki ayrı kutba bölmek için belirleyici bir işlev), reformları bütün mücadelelerin amacıymış gibi göstermek ve kapitalistler arası mücadelede toplumun köktenci bölümleri gibi görünmektir. Ülkelere ve dönemlere göre değişen önemleri, proleterlerin gözündeki saygınlıklarından, yani var olan sefaleti daha uzun süre “ayakta tutan”, ücretli köleliği daha az fark edilir kılan ve gerçekte

sermayenin toplumsal diktatörlüğünü sağlamlaştıran reformlar (ya da sadece reform sözleri) sayesinde bütün sınıf özerkliğini tasfiye etme ve işçileri kontrol etme yeteneklerinden gelir. Reformculuklarının boyutları ne olursa olsun, burjuvazi proletaryanın uzlaşmaz düşmanıdır ve de atıkları nutuklar her ne olursa olsun, sistemin korunup sürdürülmesi gerektiğinde, burjuvazinin bütün bölümleri proletaryaya karşı sistemli biçimde açık terfere başurmaktan çekinmezler (faşistlerin ya da sağın bir ayrıcalığı değildir bu). Bu bölümler karşılarında proletaryanın programı bir nebze olsun değişmez: proletarya, her türden eleştirel savunuculara karşı, onları diğer bölümlerle birlikte ezmek ve tasfiye etmek için bir güç olarak örgütlenmek zorundadır.

* * *

37 Demokratik devletin, burjuva devletin amacı, proletaryayı sınıf olarak inkâr edilmiş ve örgütsüz, dahası burjuvazinin hizmetinde seferber etmek ve kontrol etmektir. Bütün bu demokratik mekanizmaların özü şudur: proletaryanın örgütsel birliğinin ve gerçek çıkarlarının imha edilmesi, [örgütsel birliğin yerine de] emtia alıcı ve satıcısı yurttaş, bireye (“homo-ekonomikus” a) uygun düşen kısmî çıkarlar temelindeki “örgüt”ünün geçirilmesi. Sendikalar, bölleyici bir işlevi yerine getiren önemli devlet organlarıdır. Sendikalar, sermayenin içindeki “emeğin dünyası”nı yani sınıf olarak tasfiye edilmiş, meta toplumunun herhangi bir bireyi gibi metasının (emek gücünün) satış fiyatının (karşılığında toplumsal götürümler yoluyla “akla uygun” bir kâr oranını ve toplumsal barışı garanti eden bir satış fiyatı) pazarlığını yapan sektörlerle bölünmüş, atomize edilmiş proleterler olarak “emeğin dünyası”nı temsil ederler gerçekten de. Komünist devrimin önünde bir engel teşkil etikleri için tamamıyla yıkılması gereken bu tür organlar karşısında proletarya, **sendikaların dışında ve onlara karşı örgütlenmek** için mücadele eder. Bu nedenle sendikaları ele geçirmeyi, onları dönüştürmeyi [reform etmeyi] ve – yok etmek amacıyla denilmiş de olsa – onların içinde çalışmayı öğütleyen bütün ideolojiler, kafa karışıklıklarına yol açarlar; sendikaların gerici rolünü iğdülseyen olarak hisseden proleterleri devletin bu organlarının içinde hapsedilmeye devam ederler (geçerken söylemiş olalım, [burjuvazinin karşısında] onların saygınlığını arttırmaya yardım eden de budur) ve gericiliğe hizmet ederler. Birçok durumda bu organların kökeninde gerçek işçi örgütleri buluyor olmamız olgusu da, proletarya tarafından yaratılmış bu örgütlenme biçimlerini ele geçirip kullanmada burjuvazinin ne kadar yetenekli olduğunu kanıtlar yalnızca.

“Sendikalı sorun” bir isimlendirme sonunu değildir, ama bir toplumsal davranış [pratik] sorunudur. Gerçek uzlaşmaz karşıtlık, iddia edilmiş olduğu gibi, iktisadî olan çıkarlarla siyasi olanlar ya da doğrudan çıkarlarla tarihsel çıkarlar arasında değildir, çünkü devlet aygıtları olarak sendikalar, işçilerin “doğrudan” ve “iktisadî” çıkarlarını savunmazlar bile (ayrıca daha önceden de söylediklerimiz gibi, bu tür çıkarlar, proletaryanın devrimci olumsuzluğunun ayrılmaz unsurlarıdır). Gerçek uzlaşmaz mücadele daha çok dayanışmacı işçi birliğidir, metaların pazarlığına yaranan demokratik devlet aygıtına karşı proletaryanın çıkarlarının ve mücadelesinin yeniden örgütsel bir yapıya kavuşturulmasıdır. Falan ya da filân kişilerin benimzedikleri isimlendirmeler ne olursa olsun, olgu budur. Dolayısıyla “sendika” adlandırmaları, – gerçek sınıf birliklerinin hâlâ bu isimlendirmeyi alabilmesinin çok az mümkün olabileceği biçimde – devletin bu